

novoles

glasilo delovne organizacije

straža pri novem mestu,
leto XXIII

12. december 1986
številka 12

Glasilo ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Stanka Šnidaršič, Jadran Šnidaršič, Marko Švent, Darja Horvat, Miha Srebrnjak in Vid Fajdiga. Izdaja Delovna organizacija Novoles, lesni kombinat n.sol.o. Novo mesto — Straža. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 3.300 izvodov in je po mnenju sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije z odločbo št. 421/72 z dne 31. januarja 1978 oproščeno temeljnega prometnega davka. Stavak in prelom v DIC tozd Grafika, tisk v tiskarni Novo mesto.

*Srečno,
zdravo
in uspešno
Novo leto!*

Samoupravni organi
druženopolitične organizacije
poslovodni organi
uredništvo

Ob novem letu

Kaj nam prinaša leto 1987? Kaj dobrega ali kaj slabega? To vprašanje si tako ali drugače najbrž postavlja vsak izmed nas. Nekateri pri tem mislijo bolj na osebne stvari — na zdravje ali družino, kmetje se sprašujejo po letini, v gospodarstvu pa nas najbolj zanimajo pogoji gospo-

darjenja, v katerih se bodo znašli — po lastni zaslugi ali pa po zaslugi ukrepov in sprememb, s katerimi nas naša vlada vedno bolj pogosto obdaruje za Dedka mrza. Zadnje čase se tem in podobnim vprašanjem vedno bolj pridružuje tudi zaskrbljenost glede politične situacije — ali se bodo svetovne velesile končno le umirile in prenehale kar naprej celemu svetu groziti z možnostjo nove vojne, katere razsežnosti in posledic si nihče ne zna niti predstavljati? Ali se bodo končno pričele umirjati nacionalistične strasti v naši domovini, ki so po štiridesetih letih sožitja in harmoničnega življenja bratskih narodov v novi Jugoslaviji dobile nerazumen obseg in smer?

Tem in podobnim neodgovornim vprašanjem se nam v Novolesu postavlja še za nas najpomembnejše vprašanje: kakšni bodo resnični pogoji gospodarjenja za izvoznike v prihodnjem letu? V začetku leta 1986 smo z novo devizno zakonodajo doživeli v Novolesu temeljit preobrat. Žal na slabše. Negativni učinki nove devizne zakonodaje za izvoznike, ki se jim je pridružilo še izredno hitro padanje vrednosti ameriškega dolarja na svetovnih finančnih borzah je povzročilo, da so nam pričeli prihodki od izvoza kopneti kot sneg spomladi —

hkrati pa smo bili deležni polne porcije domače inflacije, ki je naše stroške v proizvodnji dvignila krepko preko 100%. Tako so se kljub velikim notranjim naporom vsi naši izvozni TOZD znašli v globokih izgubah. Situacija se je sicer precej popravila po I. polletju, ko so bile uvedene dodatne izvozne stimulacije, vendar to še vedno ne zadostuje za normalno tekoče poslovanje. Da bi bile situacije še bolj paradoksalne, smo v rdeče številke zaplavali v trenutku, ko smo takorekoč izvršili najpomembnejše cilje prestrukturiranja naše pohištvene proizvodnje. Z zaključno investicijo v bivšem IGK — novem TPE — smo tehnološko in programsko sanirali še zadnji TOZD (poleg Lipe in Bora), na izvoznih programih smo sicer z dokajšnjimi težavami uspeli preiti v višji razred garniturnega pohištva in si tako zopet pridobiti pomemben korak prednosti v ponudbi za ameriški trg, v letu 1986 smo povečali izvoz za več kot 20% in produktivnost za okrog 10%. Vse to niso majhni dosežki in tvorijo solidno podlago za dolgoročen in stabilen razvoj naše pohištvene dejavnosti. Prav tako beležimo močan razvoj in napredek na ostalih programih — Novoles je postal sinonim za kvalitetno in lepo kopalniško opremo KOLPA-SAN, ki ima še neslutene razvojne možnosti, nova tovarna pomivalnih korit v Radato-

vičih je našla svoje mesto na domačem in tujih trgih ter dela s polno kapaciteto, prav tako je na zelo dobri poti Sigmat s svojim programom brizgalne tehnike in tudi TAP je v letošnjem letu solidno posloval — ponovno se je potrdil na trgu svetlobnih kupol in trakov z izvedbo nekaterih velikih projektov jugoslovanskega značaja.

Vse to, pa še cela vrsta novih idej predvsem na področju naše kemije, pa tudi področja lesne predelave, nam kljub temu vpliva optimizem za naslednje, pa tudi vsa prihodnja leta. Če k temu prištejemo še trdna zagotovila v zvezni resoluciji o odločni podpori in realnem vrednotenju izvoza ter skupni program izvoza pohištva v države Amerike, Kanade in Avstralije, ki je ravno sedaj v fazi sprejemanja na Zveznem izvršnem svetu in bi nam moral zagotoviti izjemen status pri tem izvozu z vidika uvoza opreme in financiranje — potem se nam kaže slika za naslednje leto v mnogo lepši luči, kakor nas trenutno pesti tekoča situacija. Torej je obljub in optimizma za v naprej vsaj v besedah zadosti — potrebno jih je le še spremeniti v dejanje.

Kljub vsem tem zagotovitvam in obljubam pa moramo ostati realni in sprejeti neko resnico: ključ rešitve Novolesove težke situacije leži v naših rokah. Ne glede na vsa zagotovila Zveznega izvršnega sveta in drugih ins-

titucij o drugačnem obravnavanju izvoza, moramo v Novolesu vzeti stvari v svoje roke in iskati rešitve ter izhode glede na trenutno dane in veljavne pogoje.

Ob bilanci za leto 1986 bo na preizkusu naša solidarnost, ko se bomo znašli v situaciji, da si bomo morali TOZD med seboj maksimalno pomagati, da prebrodimo vse te izgube in obdržimo Novoles enoten, solidaren in čvrsto organiziran navznoter in navzven. Toda tako kot doslej in še mnogo bolj morajo v naprej prvenstveno sami TOZD, ki poslujejo z izgubo storiti maksimalne napore, da se otresejo rdečih števil. Sami ter skupaj s komercialnimi in drugimi strokovnimi službami se morajo boriti za večjo proizvodnjo, varčevanje na vseh koncih in krajih, spreminjanje programov, povečanje prodaje na bolj donosne trge, produktivnejše delo itd. Vsak problem, tudi odprava izgube, se da v določenem času rešiti, vendar je za to potrebno imeti jasne cilje ter veliko volje, znanja in trdega dela. Predvsem v tem je treba iskati optimizem za naprej, vse ostalo lahko v tem le pripomore.

V tem duhu — volja, znanje, delo — želim vsem delavcem Novolesa veliko uspeha v prihajajočem Novem letu 1987.

JANEZ BAJUK

Dejavnost nelesnega dela proizvodnje v letu 1986

V letošnjem letu, ko se praktično vse gospodarstvo nahaja v izredno težkih pogojih gospodarjenja, bo nelesna proizvodnja še kar uspešno prebrodila vse težave, ki jih tudi na tem področju ni manjkalo. Tokom leta smo se srečevali tako s pomanjkanjem

materiala, ki je hromilo normalno odvijanje proizvodnje in to prav v času, ko je bilo naročil za naše proizvode dovolj, kot tudi s sušnimi obdobji, ko je bilo potrebno vložiti maksimalne napore, da ni prišlo do večjih zastojev v proizvodnji. Dodatna težava je bila pri obvladovanju zalog, ki so morale biti usklajene s proizvodnjo in prodajo, saj bi v zalogah vezana obratna sredstva in visoka obrestna mera lahko močno zanihala ekonomiko poslovanja.

Med najuspešnejše Novolesove TOZD prav gotovo sodi TOZD TKO. Še vedno nam je živo v spominu, ko smo bili primorani organizirati prevoz delavcev v Stražo, ker TOZD ni imel pokrite proizvodnje z naročili. Letos pa je TOZD doživel ponoven razcvet. Preseženi so bili vsi dosedanja rekordi, tako da je bilo potrebno intenzivno zaposlovanje novih delavcev. Kljub temu pa občasno nismo bili v stanju slediti povečanim naročilom za kopalniški program,

ki se je krepko zasidral na jugoslovanskem tržišču. Pa ne samo to, TOZD je ostal zvest svoji inovativnosti in razvoju programa, kar je tudi eden zelo pomembnih razlogov za uspešnost poslovanja. V tekočem letu je razvil vrsto novih proizvodov med katerimi velja posebej izpostaviti sanitarno celico, sanitarno steno in nov tip tuš kabine. Prav sanitarne celice, ki predstavljajo mon-

tažno kopalnico in katerih prvih 22 izdelkov je bilo pravkar vgrajenih v hotelu Turist v Ljubljani, predstavljajo pomembno novo programsko usmeritev.

Tudi v obrat v Radatovičih je v letošnjem letu posijalo svetlejšo sonce. Kuhinjska korita si z novimi modeli vedno bolj utirajo pot v svet, največ v dežele zahodne Evrope, vse večje pa je povpraševanje tudi na domačem trgu.

Zato ni slučaj, da je za viden vsakoleten napredek pri proizvodnem programu, kot tudi uspešne poslovne rezultate, direktor tovariš Peter Drenik in z njim celoten kolektiv prejel plaketo občine Metlike.

TOZD Sigmat je šele v letošnjem letu v precejšni meri konsolidiral svoje vrste in vse razpoložljive moči, kolikor jih je pač bilo na razpolago, usmeril na, tako rekoč, novo pot razvoja brizgalne tehnike za površinsko zaščito. Napovedi za letošnje leto so bile precej črnogledne in le največji optimisti so napovedovali uspeh s pozitivno ničlo. Izkazalo se je, da bojazen ni bila odveč. Novo razvitemu in osvojenemu programu komerciala ni bila v stanju slediti. Pričele so se kopičiti zaloge, katerih posledice čuti TOZD še danes. Še ob pravem času smo pričeli biti plat zvona in začele so se odvijati komercialne aktivnosti druga za drugo, tako da noben program v Novolesu ni bil deležen takšne pozornosti kot prav ta. Velik omejitveni faktor je bil v tem, ker je ta oprema pretežno namenjena investicijski prodaji. Letos pa so investicije povsod bolj ali manj omejene,

projekti pa se realizirajo v daljšem časovnem obdobju. Poleg tega pa smo se srečali tudi z nekaterimi tehnološkimi težavami, ki smo jih v veliki želji, da čimprej pridemo na tržišče nekoliko podcenili. Kljub temu pa so ogromni vloženi napor pri osvajanju tržišča obrodili sadove, ki jih ob povsem novi obliki in načinu trženja lahko ocenimo kot ugodne.

Vendar pa je bil TOZD v stalnem precepu. Po eni strani obremenjen z visokimi zalogami, po drugi pa s proizvodnjo, ki se je morala podrediti možnostim prodaje. Zato se je silom prilike moral za nekaj časa oprijeti tudi storitvene dejavnosti, ki je bila edina možna pot, da je lahko prekrmaril svojo barko v viharjem morju.

V obratu Veliki Podlog, ki še vedno obratuje v izjemno težkih pogojih, se je poleg nastavnih vencev za svetlobna telesa močno zasidral program plovil. Ta je pomemben predvsem iz razloga, da smo bili v stanju izdelati kvalitetne čolne za zahtevno nemško tržišče in razširiti izbor manjših plovil.

TOZD TAP bo izpolnil proizvodni plan nekoliko pod pričakovanji. Predvsem gre to na račun manjše prodaje plošč od predvidene. Zato je bil občasno zmanjšan obseg proizvodnje, ki bi jo bilo glede na razpoložljive zmogljivosti sicer možno povečati. Vendar pa je prav ta TOZD najbolj vestno in resno skrbel za obvladovanje zalog, kar se tudi odraža pri ekonomiki poslovanja. Zato je bil tudi sklep o delnem zmanjšanju proizvodnje povsem na mestu.

Predelava, ali drugače povedano, proizvodnja kupol in svetlobnih trakov, je bila v letošnjem letu zasedena kot že dolgo ne. Velik vpliv na to ima ogromen projekt UTVA iz Pančeva, katerega otvoritev je bila ob dnevu republike. To je nov velik uspeh in še eden od mnogih Novolesovih referenčnih objektov.

Novost v TOZD TAP je tudi razširitev tako imenovane akrilne galanterije. To so drobni uporabni predmeti iz akrilnega stekla, kateri so vključeni s pohištvom iz istega materiala, prejeli na kranjskem sejmu tudi največje priznanje.

V zaključni fazi je proizvodnja nekaterih lepil, pred realizacijo pa še nekaj drugih projektov s področja primarne predelave monomera. Tako se tudi tej temeljni organizaciji obeta nova pomlad, ki smo jo že dalj časa pričakovali.

TOZD TES je v tem letu opravil dva pomembna posega v toplarni in sicer zamenjavo dotrajanih cevi v parnem kotlu in revizijo turbine. Kot je že običajno sta bili obe zahtevni opravili opravljeni v kratkem času in kar je nadvse pomembno, brez zastojev v proizvodnih TOZD. Žal je prišlo do eksplozije v stikališču, kjer je bila povzročena večja materialna škoda. S tem je bilo ponovno opozorjeno na potrebo po izgradnji novega stikališča, ki že dalj časa trka na vrata investicij in jih tudi odprla.

Letošnje relativno milo leto je pomenilo manjšo proizvodnjo pare, kar po drugi strani pomeni tudi prihranke pri stroških za energijo.

Novolesov tovorni transport pa je prišel do tiste meje, ko je praktično v ramsulu in bo treba v čim krajšem času reči piko na i.

Sicer pa se je TOZD opremil z nekaj novimi sredstvi za delo, ki naj bi pripomogla k kvalitetnejšemu servisu pri vzdrževanju.

V celoti dejavnost nelesnega dela proizvodnje lahko ocenimo kot uspešno. Predvsem naj bi v novo leto stopili smelo še večjim povdankom na razvoju in realizaciji ambiciozno zastavljenih projektov. Težka pot se z novim letom ne bo prenehala, zato dohodkovno uspešne programe v okviru možnosti tudi investicijsko primerno podprimo! Srečno!

BOJAN VERNIG

Poročilo o delu delovne skupnosti

Ob iztekajočem se letu 1986, ko so težavne gospodarske razmere v Jugoslaviji močno prizadele našo delovno organizacijo in so se rdeče številke pojavile v večini naših temeljnih organizacij — izvoznikah je strokovno in kreativno delo na vseh področjih našega dela v

temeljnih organizacijah še posebej v delovni skupnosti strokovnih služb izjemnega, morda odločilnega pomena. V tem poročilu je zajeto samo poročilo o delu strokovnih služb brez razvojnega centra in investicijske službe, ker je poročilo o tem zajeto v drugem gradivu, ki je tudi objavljeno v tem glasilu. Poročilo zajema samo tiste zadeve, ki so za posamezno strokovno službo in seveda za uporabnike, se pravi za temeljne organizacije najpomembnejše. Poročilo je precej kritično in zajema tudi nekatera razmišljanja in ocene, kaj spremeniti v naših vsakdanjih ravnanjih v TOZD in DSSS, da bomo težave uspešneje prebrodili.

Služba za informatiko

Z letnim programom dela smo si zastavili, da bomo v letu 1986

- izvajali vse programirane obdelave na starem sistemu »FACOM«
- izvedli projekt »skladiščno poslovanje« s 1. 7. 1986 na novem sistemu
- izvedli projekt »blagovno poslovanje« s 1. 1. 1987.

Programirane naloge na starem sistemu »FACOM« tečejo več ali manj uspešno,

vendar so velike težave s tehničnim vzdrževanjem sistema, kar nam povzroča velike težave in slabo voljo v temeljnih organizacijah.

Skladiščno poslovanje teče od 1. 8. oz. od 1. 9. v celoti na novem računalniku s tem, da bomo v decembru tudi naročanje materialov vršili preko novega sistema. Glede na program dela smo v zamudi za približno dva meseca.

Blagovno poslovanje je v fazi priprav, zaenkrat organizacijskih, nato pridejo na vrsto naši programerji. Žal, po vseh ocenah, ne bomo držali obljub in bo blagovno poslovanje steklo na novem sistemu v prvem kvartalu 1987.

Glavni razlogi za naše zamujanje je v tem, ker smo dolgo časa odlašali z odločitvijo glede nakupa nekatere programske opreme in smo se končno odločili za nabavo baze »Ultra« ter veliki kadrovske problemi v službi. Odšli so trije strokovni delavci z dosti izkušnjami na tem področju dela in zamenjali smo tudi vodjo strokovne službe. Ocenjujemo, da bodo rezultati dela te službe v letu 1987 bistveno boljši ob pogoju, da bomo službo še kadrovsko okrepili.

Analitsko planska služba

Služba je opravljala redno delo, ki je bilo zastavljeno s programom dela in sicer:

- letni gospodarski načrt 1986
- izdelava kvartalnih in mesečnih planov
- sodelovanje pri izdelavi srednjeročnih planov TOZD
- V letošnjem letu je bila analitsko planska služba zaradi težav s katerimi se sooča naša delovna organizacija izredno močno angažirana še na naslednjih področjih:
 - tekoča izdelava in ažuriranje kalkulacij naših izdelkov
 - sodelovanje in izdelovanje sanacijskih programov oz. programov za odpravo motenj v poslovanju
 - sodelovanje pri snovanju novega informacijskega sistema.

Tudi v tej službi smo v letošnjem letu imenovali novega vodjo službe, kar je tudi imelo določene posledice na delo. V letu 1987 bosta odšla v pokoj dva dolgoletna delavca, ki ju ne bo lahko nadomestiti,

zato bomo morali službo kadrovsko ojačati.

Računovodska služba

Služba je redno izdelovala vse zadeve, ki so bile postavljene pred njo in sicer:

- izdelan je bil zaključni račun 1985
- izdelani so bili vsi periodični in mesečni obračuni poslovanja
- nadaljevali smo z urejanjem knjigovodstva osnovnih sredstev, kar bomo dokončali v l. 1987.

Tudi vodstveni delavci računovodske službe so se močno angažirali pri izdelavi sanacijskih programov in programov za odpravo motenj, izdelava raznih poročil za družbeno-politične skupnosti itd.

Posebna finančna služba

Služba se je v letu 1986 angažirala na obvladovanju finančnih tokov, s poudarkom na obvladovanju novega deviznega sistema. Ugotoviti moramo, da se je likvidnostna situacija v naši DO letos izredno zaostri, saj je s slabšanjem splošne gospodarske situacije naša zadolženost in najemanje kreditov imela visoko stopnjo rasti, tako, da smo v določenih trenutkih najemali kredite, da smo odplačevali obresti. Služba se je z ostalimi službami, TOZD in TOZD BLP, borila za zmanjševanje vseh vrst porabe denarja, (zmanjševanje zalog, investicijska poraba itd.) vendar pri tem nismo bili najbolj uspešni.

Tudi na področju devizne operativne zadeve več ali manj dobro tečejo šele v drugem polletju, kar pa je predvsem posledica zunanjih vzrokov (pri naših posrednikih v izvozu Lesnina, Slovenijales itd.).

V službi smo število zaposlenih zmanjšali s tem, da bomo v prihodnje zaposlovali predvsem delavce z višjo in visoko strokovno izobrazbo in na ta način izboljšali kvaliteto dela.

Kadrovsko socialna služba

Temeljna naloga službe, zagotoviti potrebno število delavcev vseh profilov od NK do visokošolske izobrazbene ravni delavcev smo le delno izpolnili. Predvsem smo povečali

število delavcev brez ustrezne izobrazbe, medtem ko velikih potreb po srednje, višje in visoko izobraženih delavcev lesne stroke in delno kemijske nismo uspeli zaposliti. Predvsem je to posledica deficitarnosti poklica, delno pa tudi zaradi težkega gospodarskega položaja in zaostajanje naših OD za medobčinskimi in republiškim povprečjem.

V zaključni fazi je priprava nove kadrovske evidence, kar smo opisali v posebnem članku o projektu »kvaliteta življenja« in pripravljen je tudi program izobraževanja, ki ga bomo sprejeli z gospodarskim načrtom.

S temi zadevami bomo zastavili dolgoročno kadrovsko politiko, ki smo jo sedaj po krivici zanemarjali pa tudi onemogočali.

Ostale redne naloge je služba opravila v skladu s pričakovanjem. V letu 1987 moramo službo ojačati z industrijskim psihologom ter na področju kadrovanja oz. zaposlovanja. Tudi ta služba je doživela v letu 1986 kadrovske spremembe.

Splošna služba

Glede na zelo heterogeno delovno področje je težko opisati delo službe v l. 1986. Glavne naloge so bile opravljene v zvezi z:

- registracijami TOZD
- odkupom zemljišč
- izvedba referendumov
- izvedba volitev
- redno delo samoupravnih organov TOZD in DO ter DPO
 - delo na projektu »kvaliteta življenja«
 - področju obveščanja delavcev — izdajamo od septembra dalje »Novolesova obvestila« poleg glasila Novoles
 - urejanje arhiva poteka po pričakovanjih.

Niso bile izvedene spremembe nekaterih samoupravnih splošnih aktov s področja delitve dohodka in osebnih dohodkov, ker pričakujemo nekatere sistemske spremembe, zato bomo te naloge opravili v letu 1987.

Služba varstva pri delu in zavarovanje DO

Ob letnem planu 1986 službi sicer nismo dali nekkih novih

strokovnih služb v letu 1986

nalog razen tistih, ki so opredeljene v naših aktih ali v zakonskih oz. podzakonskih predpisih.

Vendar se je glede na aktualno problematiko intenzivno ukvarjala z varstvom okolja, področjem zdravstvenega varstva delavcev in drugih nalogah, ki smo jih opisali v poročilu o projektu »kvaliteta življenja«.

Uspešno smo izvedli praznovanje 40-letnice IGD Novoles in rekonstruirali prostore stare žage za potrebe zdravstvenega varstva naših delavcev. Prepričani smo, da bomo v l. 1987 storili bistveno več na tem področju, kot letos.

Na področju požarnega varstva pa nismo ažurirali vseh obrambno napadnih načrtov in ažurirali ocen požarne ogroženosti, zato moramo službo v tem smislu kadrovsko ojačati, sicer ne bo kos zahtevnim nalogam.

Služba za organizacijo in planiranje proizvodnje

Služba je tekoče usklajevala planiranje proizvodnje lesnih TOZD. Večjih problemov na tem področju v sami službi nismo imeli, seveda pa je odvijanje proizvodnje oz. zaostanki v proizvodnji, usklajevanje kooperacije itd. pač vsakodnevno delo in težave s katerimi se srečujemo.

Na področju časovnih normativov smo preverili celoten TOZD ŽAGA, TOZD TSP in delno TG Dvor, nismo pa TOZD TDP, ker smo kadrovske prešibke oz. smo si zadali preveč nalog. Zato bo TOZD TDP na vrsti v l. 1987.

V službi smo v l. 1987 začeli projektom »kakovosti« v sodelovanju s prof. Andrejčičem in sicer na TOZD TVP, TDP — OPS in Žaga. V letu 1987 bomo nadaljevali po posebnem programu v ostalih TOZD, kar bomo opisali v eni prihodnjih števil glasila Novoles. Dokončan je razvid del in nalog v skladu z zahtevami usmerjenega izobraževanja in branžnim sporazumom in ga bomo začeli uporabljati s l. 1. 1987.

Glede na to, da smo si na delavskem svetu DO v oktobru letos zadali vrsto pomembnih nalog, predvsem s ciljem, da izrabimo vse naše notranje rezerve in si tako sami bistveno pripomoremo k izhodu iz trenutnih gospodarskih težav. Zato bo potrebno službo bistveno kadrovske ojačati, po potrebi tudi reorganizirati v več samostojnih strokovnih služb.

To poročilo je seveda izjemno površen in kratek pregled pomembnejših strokovnih nalog, ki smo jih opravili v delovni skupnosti v letu 1986, obsežnejše poročilo pa so vse strokovne službe pripravile in bo zajeto v posebni knjigi oz. brošuri »POSLOVNO POROČILO 1986«, ki ga bomo izdali v marcu oz. aprilu 1987.

Ob tej priliki bi se rad zahvalil vsem sodelavcem za prizadevnost in sodelovanje tako v delovni skupnosti, kot v temeljnih organizacijah, z upanjem, da bo sodelovanje v letu 1987 boljše, z večjim medsebojnim zaupanjem in tovarštvom, kajti le na ta način bomo po mojem trdnem prepričanju ustvarili boljši jutri.

Direktor DSSS:
MARJAN GRABNAR

AJDA, program za otroke

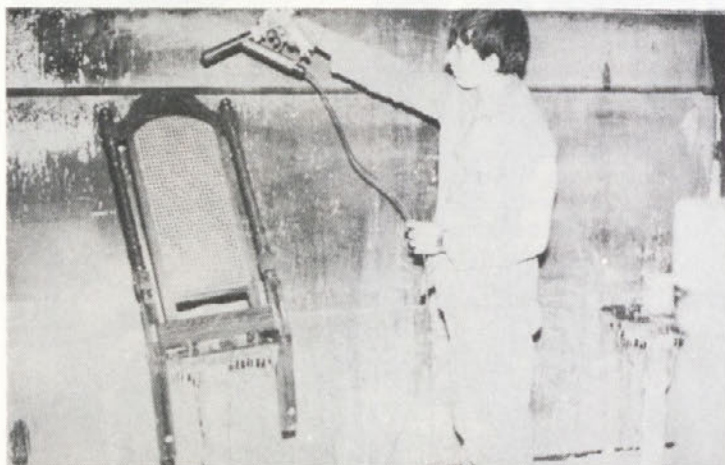
Novoles se je po nekaj letih ponovno vključil v programe za otroke. Na TGD so letos pričeli z izdelavo igračk iz t.i. AJDA programa. Konec novembra so zagledali luč prvi primerki AJDA mobile programa in AJDA kopa programa. Glede na to, da je zelo pomembno, kakšne igrače moramo nabavljati otrokom, ker imajo le-te na otroka in njegov razvoj močan vpliv, vam program igračk nekoliko širše predstavljamo. Program AJDA mobile, katerega nosilec proizvodnje je Novoles, sestavlja vagonček in serijo lesenih vozil.

Vagonček ima kolesa in pokrov, ki ga lahko enostavno vzdignemo in položimo nazaj. Je zelo enostavno in lepo oblikovan in izredno funkcionalen igralni material, njegova uporaba je večstranska: je lahko sedež, vozilo, avto, vlak, hiša, posteljica, zabojček itd. Otrok se lahko

v njem vozi, lahko vozi drugega, vanj spravlja igrače, ga priredi v hišo ipd., skratka otroku omogoča različne načine izražanja domišljije. AJDA mobile proizvajajo na TGD vendar z močno kooperacijo. Pomembno pri tem je omeniti še to, da je vključeno v proizvodnjo teh igračk tudi delo na domu — sestavljanje vagončkov — ki je za področje okrog Hinj pomemben dodaten zaslugek. Kompletacijo programa tvori še AJDA kopa, to je šotor, ki ga izdelujejo v Novoteksu. V pripravi je še serija lesenih, manjših vozil, ki bodo otroški program še dopolnila. Prva »nulta« serija proizvodov je že v prodaji in sicer po zelo ugodnih cenah. Ker se bliža Novo leto, priporočamo Dedku Mrazu nakup teh igračk, ki jih lahko dobi ali v TGD ali v BLP. Za Novolesove delavce bo cena AJDA mobile programa (vagonček) tretja klasa, 12.387 din.

Vesti iz tozdv

Elektrostatično brizganje

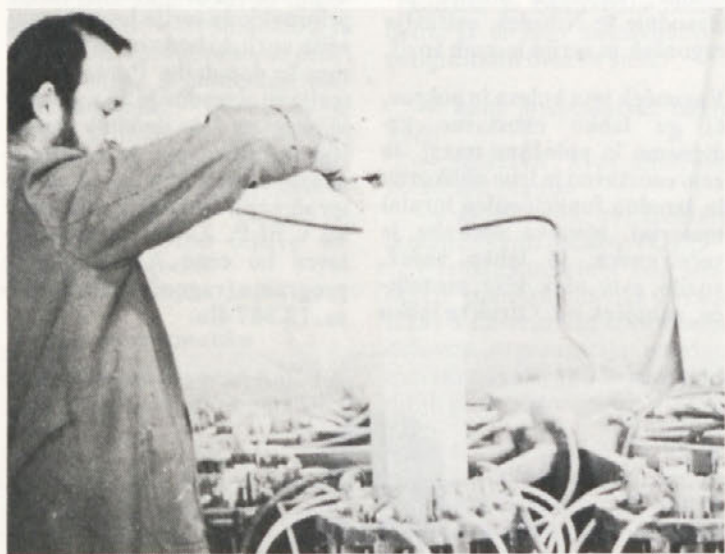
V TGD so novo lakirnico opremili s prvo pištolo za elektrostatično brizganje lakov. V poskusih so sodelovali tov. Drenovec iz LESNINE, Jakše Brane in Rajer Ljubo iz TGD. Prišli so do ugotovitve, da je tako lakiranje možno in koristno. Zato so se odločili za nakup te opreme. V SIGMAT-u so nakupili priprave in jih vgradili v lakirnico. Prvi rezultati so ugodni:

- omogočen je bogat nanos laka;
- nastajajo veliki prihranki na laku.

Čeprav sedaj še nastopajo

težave, če je les presuh in če so elementi za lakiranje predebeli, smatrajo na TGD, da so rezultati toliko pozitivni, da razmišljajo o nabavi še dveh kabin z elektrostatičnim nanašanjem lakov.

Stroški nabave sicer razmeroma drage opreme se kompenzirajo v kratkem obdobju. Ob tem velja pohvaliti tudi tozd SIGMAT, ki je osvojil to zahtevno proizvodnjo, ki je interesantna tudi za zunanje kupce, ki si prihajajo v dokaj velikem številu ogledovat prve primerke na TGD.

Stiskalnica za lepljenje stebrov za mizna podnožja

V začetku letošnjega leta so v tozdu BOR uspešno rešili problem lepljenja stebrov za podnožja. Tehnologijo izdelave stebra so priredili tako, da pripravijo in zlepijo lahko do 400 stebrov na dan, če bi bilo to potrebno. Z osvojitvijo te tehnologije in z izdelavo ustrezne priprave (stiskalnice) so povečali količino izdelave stebrov in njihovo kvaliteto. Trenutno izdelajo povprečno 2000 komadov na mesec.

1936-1986
CENTER SLEPIH IN SKOFJA LOKA

CENTER SLEPIH IN SLABOVIDNIH
DR. ANTONA KRŽIŠNIKA SKOFJA LOKA
okoli 50-letnici svojega obstoja
podeljuje

Priznanje

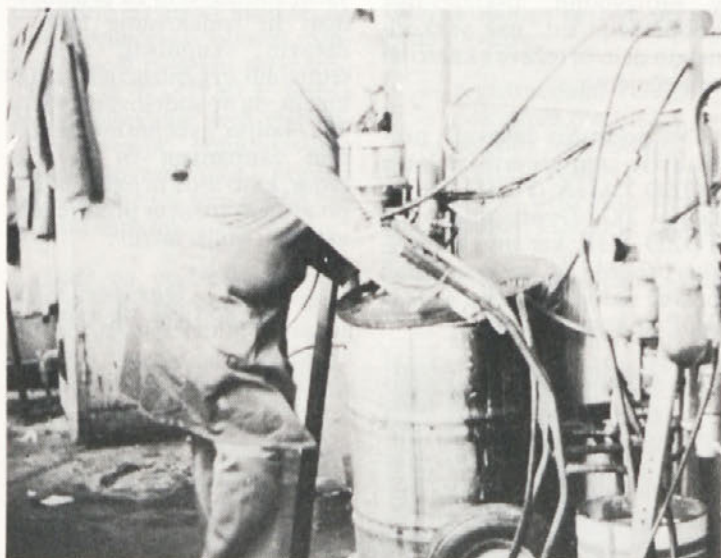
Novoletsu Novo mesto

za posebno skrb in pomoč pri izvajanju in uresničitvi delavnosti Centra ter za vrhunske sodelovanje, ki je pripomoglo k uspešnim poslovanjem

Skofja Loka 6. 11. 1986

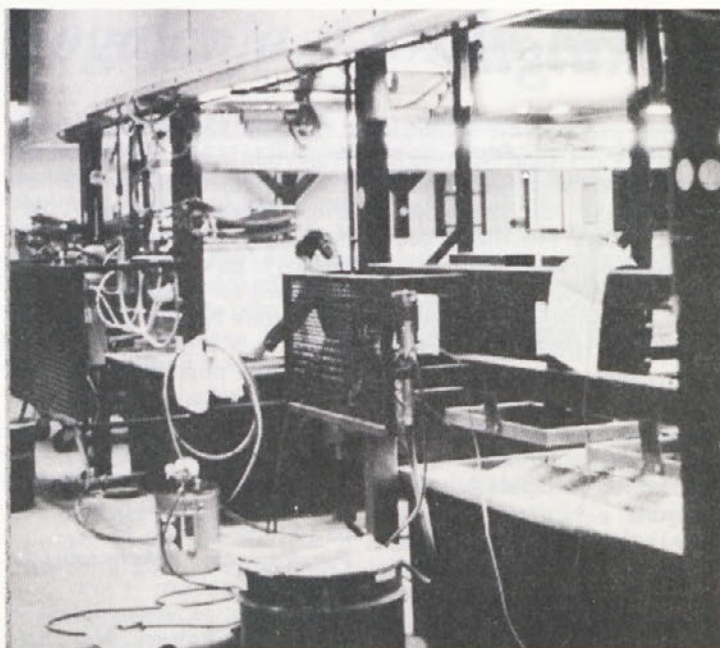
sklepi: Janka Ples, J. K. Ples

podpisane osebe: Miro Gostina, Meta Gostina

Priprava za toplo brizganje laka

V tozdu BOR so sredi leta vpeljali v redno uporabo dve pripravi za toplo brizganje laka. Gre za to, da so s pomočjo SIGMATOVIH airlesov in grelcev za lake dosegli, da se lak ne razredčuje več z razredčilom, ampak se to doseže z ogrevanjem do potrebne viskoznosti za brizganje in lakiranje. Pozitivna posledica tega je nanos debelejšega filma z enkratnim nanosom, manjša možnost pocejanja laka pri vertikalnih površinah (stebrih) in večja sijajnost površin. S tem se prihrani razredčilo.

Prva polovica prenovljene lakirnice v TOZD TDP že obratuje

Sredi novembra je začela s polno paro obratovati prva polovica nove lakirnice v TOZD TDP.

Prvi teden se je proizvodnja odvijala še deloma v starem delu in poizkusno v novem delu, od ponedeljka, 24. 11. 1986 dalje pa v novem delu lakirnice površinsko obdelamo vso proizvodnjo TOZD TDP.

Tak hiter prehod seveda povzroča težave, saj je potrebno sprotno odpravljati pomanjkljivosti na strojni opremi in iskati nove tehnološke rešitve za posamezne probleme.

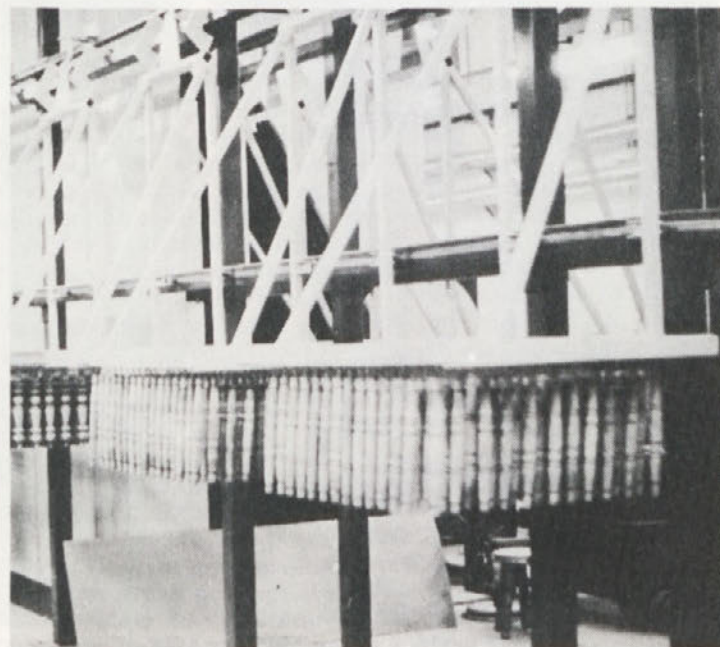
Ker je obnovljena polovica lakirnice kapacitetno premajhna

da bi opravila potrebno delo v dveh izmenah, poteka delo trenutno v turnusu 16 — 16, razmišljamo pa o začasni uvedbi troizmenskega dela.

Preostali stari del lakirnice bo kmalu demontiran in pripravljen za obnovo in montažo nove opreme. Upamo, da bo vse potekalo po načrtu in da bomo do sredine februarja 1987 že delali v popolni novi lakirnici.

Že prenovljena polovica lakirnice vsekakor nudi boljše delovne pogoje in možnost za doseganje boljše kvalitete izdelkov, pomeni pa tudi lep dosežek delavcev TOZD TDP ob prazniku dneva republike, 29. novembru.

V. F.

Koncert MPZ Svoboda Duplica iz Kamnika in Dolenjskega okteta

28. 11. 1986 je bil ob 19. uri v domu kulture v Straži koncert v okviru počastitve dneva republike, na katerem sta nastopila Dolenjski oktet in MPZ SVOBODA Duplica iz Kamnika. Koncert je bil organiziran v smislu kulturne izmenjave med delovnimi organizacijami SOZD-a Uniles. DO Novoles in DO Stol Kamnik, ki trenutno med delovnimi organizacijami najbolj sodelujeta in sta na kulturnem področju najaktivnejša.

Koncert se je pričel s pesmijo v Borbi krvavi v izvedbi Dolenjskega okteta potem pa je dokaj številno občinstvo v dvorani v imenu Krajevne skupnosti Straža in DO Novoles pozdravil predsednik krajevne skupnosti tov. Kulovec Aleš.

V prvem delu koncerta so pevci Dolenjskega okteta izvedli pesmi Ubalda Vrabca, Vinka Vodopivca, Jakoba

Aljaža, Antona Foesterja, Josipa Verbiča itd.... V drugem delu pa se je predstavil gostujoči zbor katerega so poslušalci prav tako kot Dolenjski oktet toplo sprejeli.

Poleg zapetih pesmi domačih avtorjev so še zapeli dve od J. S. Bacha s katerimi so občinstvo še posebej navdušili. Za konec pa se je tov. Mišjak v imenu sindikalne konference oz. komisije za kulturo zahvalil nastopajočim za odziv na vabilo in jim poklonil pesmarice, ki smo jih v letu 1985 izdali v DO Novoles ob 40-letnici naše delovne organizacije.

Gosti iz Kamnika so se po večerji, ki je bila v domu starejših občanov zahvalili za gostoljubnost in povabili Dolenjski oktet, da se 12. 12. 1986 udeleži tradicionalne pevske prireditve »UNILES POJE« ki bo letos v DO Stol Kamnik.

J. Doltar

Organiziranje konference ZK

V Novolesu smo komunisti v skladu s statutom ZKJ in ZKS konstituirali konferenco ZK. Statut ZKJ opredeljuje konferenco kot obvezno obliko akcijskega povezovanja OOKZ v delovni organizaciji. Ker smo v Novolesu že dolgo čutili potrebo po večji povezanosti OOKZ, ki naj bi prispevala k njihovem enotnejšemu in uspešnejšemu delu, smo v Novolesu takoj po sprejemu statuta na kongresih pristopili k organiziranju konference ZK. Dne 20. 11. 1986 smo imeli konstitutivno sejo. OOKZ so v konferenco izvolile 40 delegatov, ti pa so izvolili 9 člansko predsedstvo konference, njenega predsednika in podprednika. V predsedstvo konference so bili izvoljeni tovariši Tone Panjan, Stane Čerin, Ivan Cvelbar, Dušan Masnik, Silvo Mišjak, Vanja Kastelic, Remzo Skenderovič, Franci Redek in tovarišica Jožica Bukovec, za

predsednika konference tov. Franci Redek, za podpredsednika pa tov. Remzo Skenderovič.

Konferenca ZK bo v skladu s svojim ustanovitvenim aktom, t.j. sklepom o organiziranju konference ZK, obravnavala in zavzemala skupna stališča in usmeritve o aktualnih vprašanjih, ki so pomembna za celotno delovno organizacijo, zlasti s področja razvojne politike, kadrovske politike, dohodkovnih odnosov, samoupravnega in družbeno ekonomskega položaja delavcev, delovanja delegatskega sistema, samoupravnih odnosov, samoupravne organiziranosti, SLO itd.

Konferenci želimo veliko uspeha pri njenem delu.

V. V.

Otvoritev lesne tovarne v Pekingu

Nekateri se še spominjate kitajskih delavcev, ki so bili pri nas lansko leto. Ti so bili na praksi v TSP, da bi bili usposobljeni za delo v svoji, kitajski lesni tovarni, ki jim jo je zgradil Slovenijales.

Ta tovarna, ki pomeni velik prispevek slovenske industrije k odpiranju sveta, je bila letos oktobra meseca slovesno odprta in obratuje. Otvoritve nove tovarne v Pekingu sta se udeležila tudi naša predstavnika tov. Pečar Mirko in tov. Colnar Milan. Ker gre za pomemben dogodek vključevanja SRS v mednarodno delitev dela, h kateri je dal svoj prispevek tudi Novoles, smo s tov. Pečarjem pripravili pričujoči intervju, iz katerega lahko razberemo, kaj se je dogajalo na Kitajskem.

Tov. Pečar. V obdobju od 28. 10. do 1. 11. 86 ste bili v Pekingu na Kitajskem, kaj se je tam dogajalo?

S tovarišem Colnarjem sva odšla na Kitajsko skupaj z delegacijo SRS. To pa zato, ker se je tudi Novoles vključil v gradnjo nove lesne tovarne v Pekingu.

Ta tovarna je bila v tem času slovesno odprta, kar pomeni

veliko zmago ne samo Slovenijalesa, ki je bil nosilec izgradnje, ampak celotne lesne industrije SRS in še posebej Novolesa. Kolikšen pomen pripisujejo Kitajci temu dogodku pojasnjuje udeležba na otvoritvi. V kitajski delegaciji so bili prisotni predsednica kitajske vlade, ki je ob enem predsednica Narodne banke Kitajske, s spremstvom: župan Pekinga, njegov namestnik in ostali. Po pripovedovanju domačinov se je župan Pekinga prvič po 7 letih udeležil take gospodarske manifestacije. Našo delegacijo, ki jo je vodil tov. Šimigoj, predsednik IS SRS, so izredno lepo sprejeli. V razgovorih ob otvoritvi so izrazili željo po razširitvi sodelovanja med SR Slovenijo in Kitajsko.

Kako je potekala proizvodnja ob prevzemu tovarne, kakšne vtise imate?

Nova proizvodnja je bila vgrajena v že obstoječi tovarni, mi smo jo opremili z opremo, ki je pretežno jugoslovanskega izvora in dogradili in opremili lakirnico. Po mojem mnenju sedaj tovarna kar lepo izgleda. Najbolj zanimivo je videti tuje vrste lesov. S tem je precej težav, ki so našega Kocijančiča iz TSP, ki tam pomaga organizirati proizvodnjo, precej namučile. Iverica in furnir, ki sta domačega izvora sta bila kar v redu, težave so pa nastopale pri površinski obdelavi. Njihov lak je namreč popolnoma drugačne sestave, ni čist, zato je bilo potrebno prilagajati brizgalne naprave drugačni sestavi laka. Ugotovili smo tudi, da delavci, ki so bili pri nas v TSP na praksi na določenih delih, niso opravljali ista dela tudi v njihovi tovarni. Zato je bil zagon tovarne dokaj težaven. Zanimivo je, da se kitajski delavci sicer hitro učijo, vendar še nimajo lastnosti industrijskega delavca, čeprav slovijo po svoji pridnosti. Opazili smo tudi, da so Kitajci zelo ponosni in občutljivi na kritike pri delu. Nekajkrat se je tako zgodilo, da so poklicali na delo celo izmeno ponoči in delali brez naših inštruktorjev. Priznati je treba, da jim je v veliki meri uspelo. Delavci so skromni, pristrčni, vendar jim je zgodovinska tradicija, ki jim je prinesla vrsto okupatorjev, ki so z njimi slabo ravnali, ustvarila zaprtost do okolja. Tako se kljub prijaznosti neha komuniciranje že pri pozdravu, bližnji kontakti so izključeni. Izjema so vodilni delavci, ki so odprti, komunikativni do okolja in sveta. Še danes pa se čutijo sledi kulturne revolucije, ki je obračunavala z vsemi novimi idejami in napredkom, zato Kitajci dokaj nezaupljivo sprejemajo novitete sveta.

Kakšen prispevek je nudil Novoles?

V l. 1985 se je Slovenijales — trgovina obrnil na Novoles s prošnjo, če bi sodeloval pri izdelavi ponudbe za izgradnjo

tovarne proizvodnje stilnega pohištva v Pekingu. Novoles je na ponudbo pristal in animiral strokovnjake iz razvojnega centra in TSP. Novoles je prevzel naslednje aktivnosti:

— na osnovi petih vzorcev stilnega pohištva je prilagodil tehnološko dokumentacijo po vzoru našega stilnega pohištva. Tehnološka dokumentacija je vsebovala detaljne tehnične risbe izdelka, kosovnice, načrte šablon in ostala tehniška navodila;

— izdelali smo vzorce programov in jih poslali v Peking;

— izdelali smo vse potrebne šablone za delo na strojih;

— izdelali smo sezname potrebnih orodij in rezil za strojno opremo;

— sprejeli smo 10 kitajskih delavcev in jih imeli 45 dni na priučevanju v TSP;

— poslali smo strokovnjaka za zagon tovarne, tov. Kocijančič Alojza iz TSP, ki je 2 meseca pomagal pri organizaciji obratovanja tovarne.

Menim, da je bilo naše delo dobro opravljeno, hkrati pa tudi dobra šola za naprej.

Kaj je Novoles pridobil s sodelovanjem pri otvoritvi nove tovarne v tujini?

V Novolesu smo si pridobili obilo izkušenj. Mislim, da ne pretiravam, če rečem, da je Novoles sposoben s svojim strokovnim potencialom tehnično in tehnološko projektira-

ti kakršnokoli tovarno lesne proizvodnje kjerkoli na svetu. To je pomembna pridobitev dolgoročnega značaja. Napovedujejo se že novi posli Kitajsko, ki pa ne bodo več temeljili zgolj na nakupu tehnologije ampak že tudi na skupnem vlaganju. V kratkem naj bi bile podpisane pogodbe s tovarno LAMA, Dekani za postavitev tovarne pohištvenega okovja. Nadalje pripravlja LESNINA dve tovarni stolov v Sečnanu, to je v pokrajini, ki je pobratena s SR Slovenijo.

Povejte nam nekaj splošnih vtisov iz Kitajske.

Kitajska je lepa dežela s starodavno kulturo. Naj omenim, da je bila Kitajska visoko civilizirana že tedaj, ko smo se mi Evropejci še klatili po gozdovih. S tov. Colnarjem sva s pomočjo tovarne, ki nam je omogočila prevoz, obiskala nekaj najinteresantnejših znamenitosti Kitajske: kitajski zid, prepovedano mesto v Pekingu, letno rezidenco cesarjev v bližini Pekinga in nedavno odkrite grobove dinastije Ming. Predvsem smo bili impresionirani nad izredno visoko stopnjo kulture in civilizacije Kitajske. Zgodovina Kitajske je pravzaprav tragična. Tujci so jo večkrat okupirali, črpali njene zaklade in ni čudno torej, da obstaja viden odpor do tujcev pri Kitajcih.

A. Šterbenc

Kitajska delavca na praksi v tozdu TSP leta 1985

Dogajanja v tozdu Bor

Novoles je postal že tako velik in razprostranjen, da ga je z razpoložljivimi močmi že kar težko obvladovati. Zlasti velja to za dislocirane tozde, ki se nahajajo daleč od središča v Straži. V teh tozdih je v Novolesovi seriji kaj malo napisanega in očitek, da nekatere strokovne službe na oddaljene tozde gledajo zviška in jih ne obiskujejo, je v dobršni meri upravičen. Med take tozde spada tudi tozd BOR v Krškem. Tozd je oddaljen od Straže 50 km. Razdalja sicer ni tako velika, vendar že tako velika, da se lahko počuti odmaknjena od dogajanj v Novolesu. Da bi vsaj nekoliko izboljšali stanje, smo tozd BOR obiskali in vam ga predstavljamo.

BOR zaposluje 147 delavcev, od tega 36% žensk. K Novolesu se je pripojil 1. 1978. V svoji kratki Novolesovi zgodovini je doživel burna obdobja, ki močno karakterizirajo njegov sedanji trenutak. Do 1. 1983 so v tozdu izdelovali stavbno pohištvo in opremo. Ker je ta postala iz različnih razlogov dohodkovno neuspešna, si je moral tozd načrtovati novo proizvodnjo. Odločil se je za prestrukturiranje proizvodnje, za prehod iz obrtniške proizvodnje v industrijsko serijsko proizvodnjo. V ta namen se je odločil za serijsko proizvodnjo masivnih izdelkov IKEA programa za izvoz. Ker je prehod iz enega načina proizvodnje v drugega izredno težak, se je tudi BOR-u program v dobršni meri ponesrečil, postal je dohodkovno neuspešen in po kvaliteti prešibak, da bi ga zahtevno inozemsko tržišče priznalo in sprejelo. Tako se je tozd znašel v izgubi in iskati je bilo treba nove, boljše programe, ki naj bi tozdu zagotovili eksistenco in bodočnost. V okviru Novolesa je bil tozdu ponujen program SKAND za domači trg z ustreznim programom tehnološke preusmeritve in investicijske dejavnosti. V okviru Novolesove izvozne naravnosti je tozd prešel na izvozne programe. Ti so bili: roltop omarice za hišne računalnike, regali in mizice. Programi so bili zahtevni in usmerjeni na ameriško tržišče. Tozd se je moral tehnološko in kadrovske prilagoditi novim zahtevnim pogojem dela. V tozdu je pa zaradi zgodovinske proizvodne usmeritve marsikaj primanjkovalo. Že takoj v začetku se je srečal s težavami obvladovanja površinske obdelave; z nizko produktivnostjo, z veliko serijo novih proizvodov, z nizkim znanjem, s selitvijo ljudi iz ene proizvodnje v drugo itd. Vслед tega v tozdu niso mogli v celoti doseči izvozne kvalitete. Da bi bila nesreča še večja, je postal program na trgu naenkrat nezanimiv in je že po enem letu zamrl. Tozd se je znašel ponovno brez prave progr-

ramske usmeritve in je živel takorekoč iz rok v usta. Sreča je bila pa v tem, da so dosegli že določena znanja in delovne navade pri osvajanju novih, zahtevnih programov. Tudi tehnologija je bila že bolj izpopolnjena, tako da so lahko pristopili k novim prav tako izvoznim programom. V okviru Novolesove programske usmeritve so se lotili miznega programa za ameriško tržišče. Prvo serijo miz so naredili v maju 1985, hkrati so intenzivno delali na razvoju tega programa. Samo v tozdu so izdelali preko 80 vzorcev in nekaj v razvojnem centru v Straži. Ob koncu oktobra leta 1985 jim je uspelo toliko stabilizirati program, da so lahko začrtali plan vsaj za 4 mesece naprej. Do takrat tega niso mogli storiti, živeli so iz rok v usta. V 1. 1986 so z miznim programom nadaljevali in ga še dopolnili z mizami iz garnitur, ki se proizvajajo v ostalih tozdih Novolesa. Poleg tega je tozd osvojil tudi proizvodnjo stebrov za mizna podnožja. Ob koncu leta je postal torej proizvodni program dokaj stabilen in kakovostno zadovoljiv za zahtevno ameriško tržišče. Tako je tozdu končno uspelo osvojiti program, ki mu omogoča dolgoročno perspektivo. To pa še ne pomeni, da je vse gladko teklo, problemi so bili in nekateri še obstajajo:

- obvladovanje zahtevnega sestavljanja furnirja namiznih plošč
- priprava miznih plošč za površinsko obdelavo
- obvladovanje površinske obdelave, ker tozd nima sušilnega kanala
- do nedavnega so imeli v lakirnici velik podtlak, kar je omogočalo vdor prahu v lakiranje
- prejšnjo zimo so imeli v lakirnici premajhno temperaturo
- kapacitete lakirnice, ki jo sestavljata le dve kabini in prostor za pripravo laka, so daleč premajhne in zahtevajo delo v treh izmenah in veliko improvizacije, česar posledica je veliko neproduktivnega dela

Računalniško vodenje proizvodnje

— priučevanje kadra na serijsko zahtevno delo

— nedokončano prestrukturiranje tehnologije za mizni program predhodno poravnati na poravnalnem stroju vse elemente zaradi zastarelega štiristranskega skobelnega stroja, nova širokotračna brusilka nima urejene elektronike, zato morajo vse nepravokotne oblike plošč, ki jih je največ, brusiti dokaj obrtniško. Kljub tem pomanjkljivostim, ki jih ne gre zanemarjati, so v tozdu uspeli povečati obseg fizične proizvodnje. To ponazarjajo naslednji podatki: v obdobju I.—X. 1. 1985 so v tozdu ustvarili 827.434 US dolarjev izvoza, v istem obdobju leta 1986 pa že 1.573.095 US dolarjev. To je za 90% več kot v istem obdobju lani. Napredek je več kot očiten. Podobno sliko nam nudi tudi primerjava med lanskoletno realizacijo in planom za leto 1986. Lanskoletna realizacija je znašala 1.100.000 US dolarjev izvoza, plan za letošnje leto predvideva 2 milijona US dolarjev, kar je za 81% več kot lani. Letošnja gibanja kažejo, da se bo tozd temu močno približal, saj je v desetih mesecih dinamično operativni plan dosegel 94%. Ti rezultati ne bi bili doseženi, če ne bi delavci od proizvodnje do vodstva vložili maksimalne napore, da bi tozdu in sebi zagotovili boljšo prihodnost. V zadnjem letu jim je uspelo premagati vrsto težav. Naj nekatere omenimo:

— vgradili so grelce (SIGMAT) za toplo brizganje laka, kar jim prinaša prihranke pri laku in omogoča debelejši nanos na površino in s tem boljši sijaj;

— delavci v proizvodnji so se v dobršni meri prilagodili novemu načinu dela in tehnologiji;

— osvojili so proizvodnjo

stebrov za mizna podnožja in pri tem dosegli celo inovacijo; sami so naredili stiskalnice za lepljenje stebrov, s katero lahko dosežejo količino tudi do 400 komadov na dan;

— obvladali so sestavljanje furnirja, ki je bilo v začetku dosti resen problem;

— za silo ustvarili kolikor toliko urejeno delo v lakirnici;

— z izgradnjo lope so rešili problem surovin in izdelkov;

— uredili skladiščenje laka, da ustreza požarno-varnostnim predpisom;

— vgradili so filterski sistem Moldov z vračanjem zraka.

Glede na to, da se je v tozdu program utrdil, so bili storjeni koreniti koraki v smeri stabiliziranja proizvodnje, bi pričakovali tudi dobre finančne rezultate. Žal temu ni tako. Izguba se kot jara kača vleče še naprej. Razveseljivo pa je, da izguba ni več posledica toliko notranjih razmer, temveč je v veliko večji meri rezultat delovanja zunanjih faktorjev, ki pa so tudi obvladljivi. Zato v tozdu smelo načrtujejo razvoj že utečenih programov za leto 1987 in pričakujejo ugodnejše finančne rezultate. Hkrati se zavedajo, da brez odrekanj, truda in znanja tudi v prihodnosti ne bo šlo. Zato se zavedajo, da morajo doseženo stopnjo produktivnosti še močno povečati in to predvsem z lastnim delom in z odstranitvijo temeljnih zaviralnih mest, ki so: ureditev lakirnice, opremljanje brusilke z elektroniko, nabava sodobnega štiristranskega skobelnega stroja. Očitno je, da se v tozdu BOR neprestano vrši proces ozdravitve, ki pa ni mogoč brez težav in odrekanja.

Šterbenc Alfonz

Nova tovarna v Račjem selu, 1

Prestrukturiranje nekdanje tovarne keramičnih ploščic v Račjem selu je uspelo

V petek, 28. novembra 1986 so se zbrali v prenovljeni tovarni pohištvenih elementov v Račjem selu predstavniki DO Novoles, predstavniki družbeno političnih organizacij in izvajalci rekonstrukcije stare tovarne, da bi s krajšo slovesnostjo označili prelomni trenutek te tovarne, tega kolektiva in kraja, ki začenja v sicer stari tovarni, vendar s popolnoma novo tehnologijo in novo programsko usmeritvijo začetek nove poti svojega razvoja. Ker vsi poznamo trnovo razvojno pot nekdanje TOZD IGK, ki je v svoji 10-letni zgodovini doživljala predvsem težke trenutke in končno odločitev v prenehanju proizvodnje keramičnih ploščic in dočakala preusmeritev na proizvodnjo ploskovnih pohištvenih elementov, nebi v tem zapisu ponavljali vseh znanih in večkrat opisanih stvari.

Kmalu po prenehanju proizvodnje keramičnih ploščic v lanskem letu so se začele velike aktivnosti, ki so pomenile pravi začetek dokončne sanacije prejšnje TOZD IGK. Doživeli smo precej dobrega in slabega, pa vendar smo ob koncu lahko zadovoljni in veseli, da je bilo vsaj tako, kot je bilo. Če naj najprej ugotovljamo glavne značilnosti popolne preobrazbe, ki jo je TOZD IGK preživljala in doživela v letošnjem letu tako, da je postala nova tovarna pohištvenih (plo-

skovnih) elementov in trg največjih sodobno opravljenih TOZD kooperantov. To namreč TOZD Novolesa trga, moramo reči, da smo v letošnji priča močnemu angelnju, dinamiki in velikopravilnosti tako na izvedbi adaptacije — investicijskih montaži nove tehnologije istočasno tudi že z delovno litvijo in izvajanjem enega proizvodnje iz nekaterih pohištvenih TOZD v novo korojajočo tovarno. Problem, ki je bilo seveda veliko, ki pa s

Nagovor predsednika KPO tov. Janeza Bajuka

Drage tovarišice in tovariši, spoštovani gostje!

Danes smo se zbrali tu, v prenovljeni tovarni pohištvenih elementov v Račjem selu, da bi s krajšo slovesnostjo označili prelomni trenutek te tovarne, tega kolektiva in tega kraja, ki začenja v sicer stari tovarni, vendar s popolnoma novo tehnologijo in programsko usmeritvijo, začetek nove ere svojega razvoja.

Vsi poznamo trnovo razvojno pot te tovarne, ki je v svoji 10-letni zgodovini doživljala več težkih, kakor prijetnih trenutkov in odločitev o prenehanju proizvodnje keramičnih ploščic ter preusmeritvi na proizvodnjo pohištvenih elementov.

Ni lahko danes dajati lepih obljub in zagotovil o svetli in perspektivni bodočnosti kolektivu, ki ima toliko izkušenj in zgodovine, kakor ravno tukaj v Račjem selu.

V Novolesu smo po velikih dilemah, vendar vseskozi v živem kontaktu in sodelovanju s tem kolektivom in prostorom pred slabimi dvema leti preokrenili pot IGK-ja v smer, za katero zelo trdno varujemo, da je boljša in perspektivnejša od prehojene v preteklosti. Spreusmeritvijo iz tovarne keramičnih ploščic v proizvodnjo pohištvenih elementov, smo usodo te tovarne dokončno povezali z usodo celotnega Novolesa, saj ta proizvodni program predstavlja nepogrešljiv sestavni del Novolesovih proizvodnih povezav, ki se pričenjajo z nabavami najosnovnejših surovin, od hloda do iverice in se končujejo s kompletiranjem visokozahtevnih izvoz-

nih programov, pri katerih proizvodnji so tesno povezani vsi TOZD. Tako predstavlja nov proizvodni program te tovarne, ki smo jo poimenovali Tovarna ploskovnih elementov, večkratni učinek v procesu prestrukturiranja pohištvene proizvodnje v Novolesu.

1. Prvič smo s tem izvedli sanacijo bivšega IGK-ja.

2. Drugič smo z aktiviranjem te proizvodnje uresničili zadnjo fazo v smeri specializacije in kooperacije ter delitve programov in dela v pohištveni proizvodnji v okviru Novolesa. Proizvodne operacije, ki smo jih doslej opravljali v težkih in neustreznih razmerah na vsakem finalnem TOZD-u posebej, bodo odslej združene tu.

3. Tretjič smo s to investicijo obnovili in maksimalno modernizirali tehnološke kapacitete na področju krojenja ivernih plošč, furnirja, furniranja ter drugih operacijah, pri pripravi ploskovnih pohištvenih elementov na najvišji možni nivo, ki zagotavlja bistveno boljše izkoriščanje materialov, višjo produktivnost, višjo kvaliteto produktov ter nenazadnje nove programske možnosti, ki jih ta tehnologija omogoča, prej pa jih v starih pogojih dela nismo mogli realizirati.

4. In kot četrto bomo s to novo proizvodnjo povečali naše kapacitete pohištvene proizvodnje, kar nam omogoča višjo stopnjo obdelave in predvsem povečanje količin za izvoz.

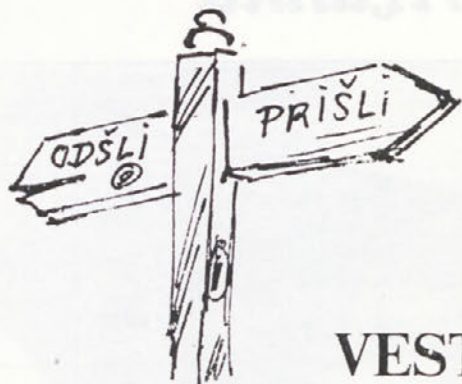
V današnjem času je sicer družbeno in politično toliko zaželenja in potrebna izvozna usmerjenost postala za Novoles

njegovo največje breme. Žal moramo ugotoviti, da so od izvozne podpore še najštevilnejše zgolj lepe besede, dohodkovno pa je naš izvoz postal vzrok izgub, s katerimi se letos tudi v Novolesu otepmo. To pripovedujem zato, ker je tudi usoda te tovarne ozko povezana z usodo izvoza, tako kot je celoten Novoles zelo ozko povezan z usodo izvoza. Kljub temu, da je bila preusmeritev IGK-ja izvedena v rekordno kratkem času, za kar izrekam priznanje vsem Novolesovim strokovnim sodelavcem, kakor tudi zunanjim partnerjem in izvajalcem ter kolektivni samemu, pa v tem trenutku ne moremo govoriti o dokončni rešitvi problema izgub in ekonomski sanaciji, dokler ne bo kompleksno rešeno vprašanje izvoza in njegove dohodkovne izenačenosti z razmerami na domačem trgu.

To ni zgolj Novolesov problem, to je problem celotne družbe, saj če ne bomo v najkrajšem času rešili vprašanje dohodkovnosti izvoza, bo imelo to trajne posledice na slabšanje zunanje-trgovinske bilance in s tem na povečevanje devizne zadolženosti naše države. Nelogična in nevzdržna je namreč situacija, da smo v Novolesu kot tradicionalnem izvozniku po tolikih letih uspešnega razvoja in povečevanja izvoza, ravno v letošnjem letu, ko dosegamo rekorde v povečanju izvoza — povečali ga bomo realno za več kot 20%, v povečanju produktivnosti — povečali jo bomo za okrog 10%, ko smo z velikimi napori in težavami programsko povsem prenovili naš izvoz na

bistveno višjem nivoju garniturnega pohištva, kar nam zagotavlja več naročil, kot smo jih sposobni izvršiti, ko smo v okviru ru Novolesa več ali manj zgolj z lastnimi napori uspeli tehnološko in programsko sanirati vse TOZD, ki so imeli težave — IGK je zadnji v tej verigi, da je celo ravno v letošnjem letu postal izvoz nosilec izgube v Novolesu. Vemo, da je le-ta posledica neustrezne tečajne politike — podcenjenega dolarja na eni strani in precenjenega dinarja na drugi strani, zato resnično pričakujemo, da se bodo pričela izvajati tolikokrat zapisana stališča o resoluciji in drugih dokumentih o realnem tečaju dinarja in zagotovitvi najmanj takega statusa izvoza, kot ga imamo pri prodaji na domačem trgu. Ta zagotovila in zavedanje, da brez povečevanja izvoza ta družba ne bo mogla preživeti, nam kljub vsemu daje zadosti upanja in optimizma, da skupaj s spremenjenim odnosom družbe, predvsem pa tudi z lastnimi napori, še boljšim gospodarstvom — izkoriščanjem materialov, tehnologije in delovnega časa ter drugimi ukrepi v naslednjem letu.

VESTI

za mesec november 1986

TOZD ŽAGA: prišli: STOJČEVIČ Kata, LUŽIJA Neoteljko, VIDMAR Franc, ŠKOFIČ Mirko; odšli: BUČAR Janez, KRESE Dušan, MUŠIČNOVIČ Mustafa, ŠENICA Branko, TEINOVIČ Slavko in PIRC Anton (sporazumno), AVGUŠTIN Alojz (v TOZD TPP).

TOZD TPI: prišli: KOŠAK Alojzij; odšli: PONIČVAR Janez in FRKAT Kata (sporazumno).

TOZD BOR: odšli: SALMIČ Alenka (izjava delavke) in SIKOŠEK Roman (delovno razmerje za določen čas).

TOZD SIGMAT: prišli: PERUCI Tatjana, BARBIČ Srečko, KRHHIN Maks, PELC Ivan, ŠARUHA Erih, BAHČIČ Miran in JELEN Radovan; odšli: BERNIK Janez (upokojitev).

TOZD TPE: prišli: URANA Melita, JERMAN Franc, BAJC Anton, KOVAČIČ Marija in PODLOGAR Dora; odšli: ROZMAN Alojz (izjava delavca).

TOZD TDP: prišli: GRGIČ Jela, ROZMAN Štefan in ROZMAN Marija (iz TOZD TSP); odšli: ŠTUPAR Bogdan in HUDE Stane (sporazumno), FLORJANČIČ Stanko (izjava delavca).

TOZD TSP: prišli: ZALETELJ Bogdan; odšli: MEDLE Franc in TURK Matjaž (sporazumno), MUREN Marinka (izjava delavke), ROZMAN Marija in ROZMAN Štefan (v TOZD TDP).

TOZD TPP: prišli: AVGUŠTIN Alojz (iz TOZD ŽAGA) in KEBELJ Peter; odšli: RAVNOHRIB Andrej (delovno razmerje za določen čas), TRAMTE Stanislav (sporazumno), MILOŠEVIČ Veljko (v JLA), KRAŠEVEC Jože (disciplinska izključitev) in FABJAN Damjan (izjava delavca).

TOZD LIPA: odšli: KUHAČ Darko (izjava delavca), OŠTIRC Anica (sporazumno) in TURK Darja (delovno razmerje za določen čas).

TOZD TAP: prišli: NOSE Ludvik.

TOZD TKO: prišli: MILKOVIČ Zlata in KAPUŠIN Branko; odšli: BRODARIČ Martin (izjava delavca).

TOZD TES: prišli: LEVSTEK Milan, KOLEGAR Rajko in ROZMAN Željko; odšli: LEGAN Jože (v DSSS).

TOZD TGD: prišli: KOZELJ Silvester in RADIN Dragica.

TOZD BLP: odšli: MIRČETIČ Matilda (izjava delavke) in VIDRIH Suzana (sporazumno).

DSSS: prišli: ŠMAJDEK Sandi in LEGAN Jože (iz TOZD TES); odšli: BUČEK Dušanka (sporazumno).

POROČILO ZAPOSLENIH PO TOZD ZA MESEC NOVEMBER 1986

TOZD	M	Ž	SKU-PAJ
TVP	120	158	278
ŽAGA	207	35	242
TPI	77	27	104
BOR	94	53	147
SIGMAT	112	37	149
TPE	54	39	93
TDP	215	240	455
TSP	186	181	367
TPP	141	67	208
LIPA	110	35	145
TAP	69	58	127
TKO	127	63	190
TES	124	31	155
TGD	66	74	140
BLP	90	41	131
DSSS	121	99	220
SKUPAJ	1913	1238	3151

Šahovski turnir v počastitev »Dneva Republike«

Šahovska sekcija ŠD Novoles je tudi letos organizirala tradicionalni hitropotezni šahovski turnir v počastitev »Dneva Republike«. Tokrat je bila udeležba izredno številna, turnirja se je udeležilo 15 šahistov iz DO Novoles in gostujočih DO. Od gostov so se vabilu odzvali šahisti Iskre iz Žužemberka, GG iz Novega mesta ter šahisti TVD Partizana iz Straže.

Turnir je bil borben in na kar visokem kvalitetnem nivoju, zmagovalce pa je bil znan šele po zadnjem kolu. Prvi trije posamezniki so prejeli diplome, vsi udeleženci, pa lepe praktične nagrade.

Rezultati

1. mesto	Muhič Jurij ml.	Žaga	11	točk
2. mesto	Novak Zmago	DSSS	10,5	točk
3. mesto	Černač Sandi	ISKRA	10	točk
4. mesto	Kosmina Gorazd	DSSS	10	točk
5. mesto	Majster Mladen	Žaga	10	točk
6. mesto	Kosmina Ciril	O.Š. Žužem.	8,5	točk
7. mesto	Muhič Jure st.	GG	8,5	točk
8. mesto	Plut Ivan	GG	8,5	točk
9. mesto	Medved Slavko	BLP	7,5	točk
10. mesto	Fortuna Jože	ISKRA	6	točk
11. mesto	Muhič Jernej	Žaga	6	točk
12. mesto	Virant Branko	TVD Part.	5	točk
13. mesto	Zadravec Franc	Žaga	2	točk
14. mesto	Kužat Dragan	DSSS	1,5	točk
15. mesto	Blatnik Brane	TVD Part.	0	2

Naslednja šahovska prireditve v DO Novoles, bo ekipno med — TOZD tekmovanje, ki bo v **torok, 9. 12. 1986 ob 16,00 v sejni sobi DSSS.**

Propozicije:

Ekipe TOZD sestavljajo trije člani in ena rezerva. Vsaka TOZD lahko prijavi več ekip. Igra se 2 x 10 min. — jugoslovanska varianta. Prijava do 8. 12. 1986 sprejema ref. za oddih za rekr.

Vabljeni!

Demanti iz prejšnje številke

denarno pomoč tov. Petrič Tešotu in Plut Mariji, sprejeli ...
Za nastalo napako se opravičujem.

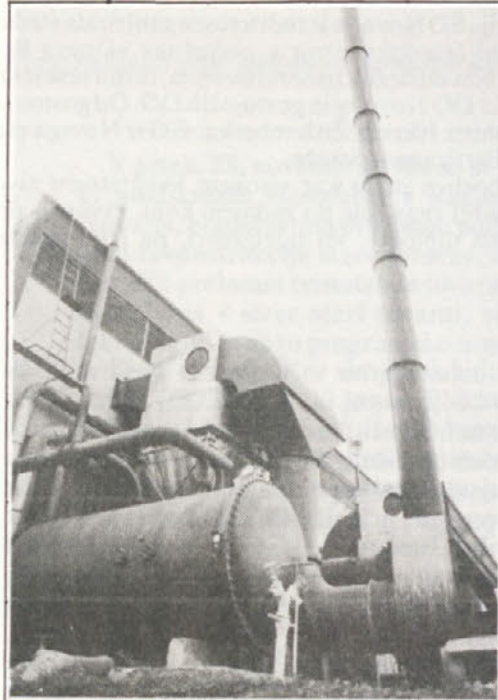
Doltar Janez

Tiskarski škrat nam je tokrat zagodel pri delegatskih vesteh, saj je pri pregledu vesti iz TOZD TPP izpustil besedo »niso« tako, da bi moral del vesti iz TOZD TPP zveneti takole: ... del in nalog vodje splošne službe, niso odobrili

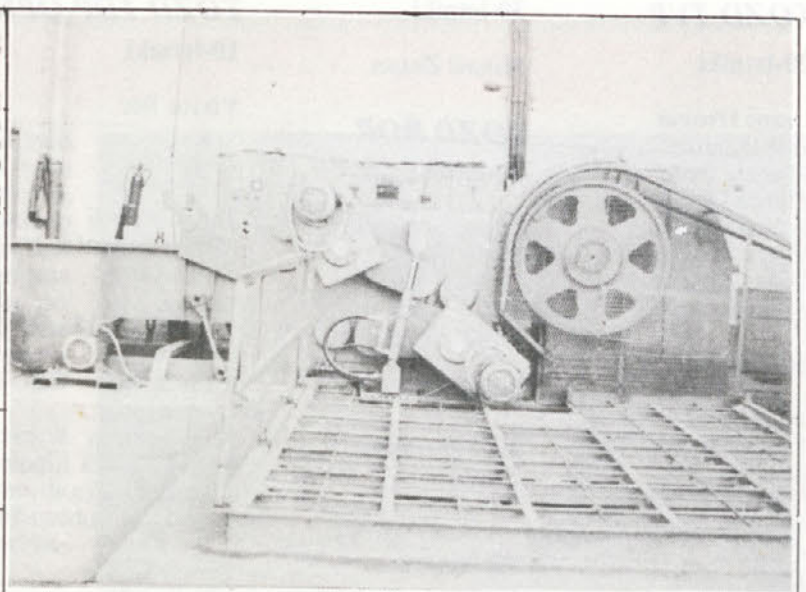
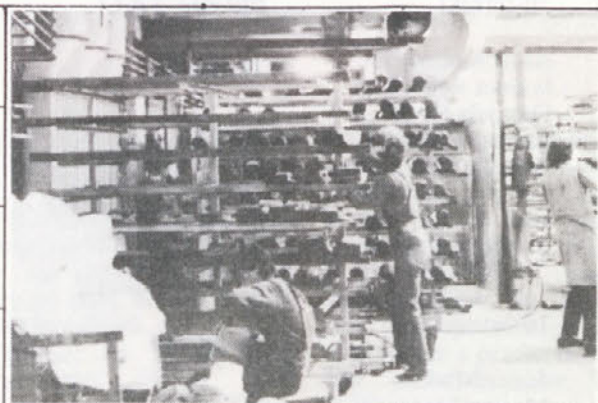
V zapisu »Delo v ambulanti« je pomotoma izpadlo obvestilo o urejanju bolniške zaradi nege na domu. Izpadel je stavek, ki se glasi: »Urejanje bolniške zaradi nege na domu (vpisi ipd.) se v ambulanti urejajo od 7. ure do 7.30 ure in od 13. ure do 13.30 ure.«

Novoletna nagradna križanka

Rešitve pošljite do 10. januarja 1987

NOVOLES	SILEN CLOVEK	DAN V TEDNU	AMERICU	GOZINI SKI O-LJITEC	AMER. STANDARD
ZASČITA ZA OČI					
BRAT ROMULA					
JANEZ TAVČAR			BOŽIČ ANTON		
MAKARSKA			KALJI		

SESTAVIL SLAVKO MEDVED	JOD	NAŠA INDOUS. UR	INDUS. MESTO V NOR	FINSKA DENARNA ENOTA	
PREMO. ZENJE. BALA	SKLADBA. STAVEK			SLIKA GOL. TELESA	
	VEZNIK			KAVSČEK LEON	AMFIBIJA. KRKON
					RADIJ

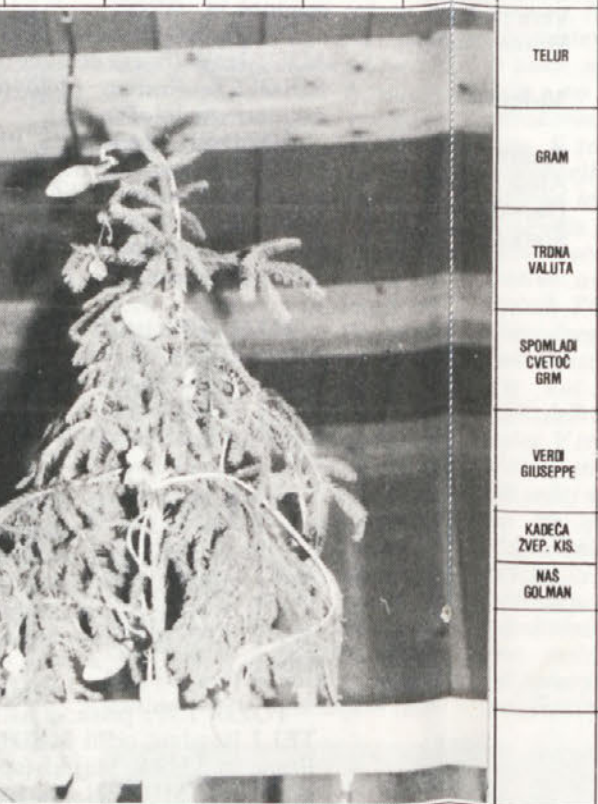
					TONA
					VOLT

	CEVI V TELESU	GOROVJE NA KRETI	PAPEŽ. PALAČA V RIMU	VELIK KUŠČAR	AMPER

DOPISUJ V GLASILO	ZAPLEMBA. OOVZEM	SLOVESNA OPRAVA	NAŠ PISATELJ JAN IVO
-------------------	------------------	-----------------	----------------------

		JAPON IGRA	ITALJANSKI PEVEC	LON	ZDRAVIL V CRNI GORI	OKR. ZA SOPRAN	PLOČNIK

PRERLSKI VOLK			
---------------	--	--	--

VULKAN V MEHIKI			
-----------------	--	--	--

NEZ. NANEČ			
------------	--	--	--

DOM. SLJILJA			
--------------	--	--	--

OKR. ZA ITEM			
--------------	--	--	--

ZVEPLO			
--------	--	--	--

VINSKA PLESEN			
---------------	--	--	--

MESTO V NIGERLI			
-----------------	--	--	--

KOBALT			
--------	--	--	--

VEZNIK			
--------	--	--	--

JOŽE MAKOVEC			
--------------	--	--	--

AVBAR ANICA			
-------------	--	--	--

SEZNAM JUBILANTOV V LETU 1986

TOZD TVP	30-letniki	TOZD TDP-OPS	30-letniki	TOZD TKO	Franc Pure Rafko Strm
20-letniki	Mihael Zoran	10-letniki	Alojz Kocjančič Ivanka Rebselj Danijela Rodič Anica Tišovec Amalija Šenica	10-letniki	30-letniki
Franc Hrovat Zvonko Jordan Marjeta Bedek Marija Darovic Jožica Hrovat Metoda Mesojedec Boža Ošbtetar Janja Strniša	TOZD BOR	20-letniki	TOZD TPP	Ivan Fir Branko Kekič Mirjan Kulovec Branko Ljubanovič Milka Ferenac Vida Plut Milica Rajakovič	Ante Šunjeo Draga Eršter Marija Lenž
30-letniki	Marjan Adamič Pavel Bizjak Franc Dernovšek Rajko Kozole Justina Zupan	10-letniki	TOZD TDP-OPG	20-letniki	TOZD D
Ivan Jaklič Franc Mavsar Jože Poglavec Vinko Vidmar Karol Zupančič Vera Aš Marica Boh Kristina Koncilja Neža Pirc Justa Drčar Janez Fabjan Ivanka Mervar	20-letniki	20-letniki	10-letniki	Peter Henčič Milan Radič Drago Vladič	10-letniki
TOZD ŽAGA	Jože Beribak Rudolf Pirc Jože Volk	10-letniki	Janez Mlakar Marjan Strugar Jožefa Hrovatič Anica Kastelic Radoslava Novakovič Štefka Pust	30-letniki	Janez Barbje Milan Iskrar Alojz Mura Marija Čer Lidija Špelha Marija Avgo Dragica Brn Anica Mikl Anica Palč
STRAŽA	30-letniki	20-letniki	20-letniki	Franc Gornik	20-letniki
10-letniki	Ivan Bajc Gabrijel Sitar	30-letniki	Milan Kneževič Franc Kobe Ludvik Luzar Ivanka Brudar Alojz Gazvoda Jože Turk Alojz Gazvoda	TOZD TES	30-letniki
Franc Bonifer Jozo Bučič Ivan Hribar Stanislav Jenič Sredo Kostič Franc Luthar Muro Rajak Ranko Tomič	TOZD SIGMAT	20-letniki	30-letniki	10-letniki	Franc Nov Ivan Peper Vida Jerič Cirila Kris Vera Nose Milica Pav
20-letniki	10-letniki	30-letniki	Alojz Šenica Darko Markovič Dušan Zaman Rozalija Čerček Frančiška Škufca Anica Špec Danijela Dular Marija Filipovič Anica Kužnik	Jože Avguštin Marjan Muren Franc Turk	30-letniki
Franc Šuštar Janez Šuštaršič Janez Grandovec Alojz Murn Alojz Picelj Ivan Pugelj Radojka Milanovič	Branko Abram Dominik Haler Franc Jercel Slavko Završnik Katica Cimerman Danica Hribar Marija Jalovec	10-letniki	TOZD LIPA	20-letniki	10-letniki
30-letniki	20-letniki	20-letniki	10-letniki	Franc Čelič Marija Brkopec	Dušan Arh Alojz Zupa Darinka D Štefka Miš
Jože Jerman Peter Polavec Jože Rozman Jože Drobnič	Ivan Abram Jože Jarh Franc Koren Marijan Krajnc Anton Lužar Tomo Markušič Slavko Rimc Lidija Praprotnik Marija Radej	TOZD TSP	20-letniki	TOZD LIPA	30-letniki
TOZD TPI	30-letnik	10-letniki	Jože Klemenčič Ludvik Veselko Marija Žabkar	10-letniki	Božidar Erjavec Mihael Grošelj Jože Kavšček Albin Sajevec
10-letniki	Slavko Lipar	20-letniki	TOZD TAP	TOZD TGD	10-letniki
Andrej Bradač Stanislav Molek Vladimir Volf Janja Dragan Zvonka Molek Jožefa Zupančič	TOZD IGK	30-letniki	10-letniki	10-letniki	Branko Hrovat Mitja Koncilja Franc Roje Ivan Zore Jožefa Štrumbelj Nada Zupevec Rezka Grčman Anica Koncilja
20-letniki	10-letniki	20-letniki	Jože Gačnik Frančišek Jožef Alojz Kaplan Drago Saje Stojan Trivundža Mirko Zorman Alojz Zupančič Anica Markovič	20-letniki	TOZD BL. PROM
Alojz Bradač Dušan Kumelj	Tatjana Anžiček Marija Medved Antonija Pekolj Marija Pintar Marija Roje	20-letniki	20-letniki	Stanko Štih	10-letniki
	20-letniki	30-letniki	Franc Škoda Ciril Brus Martin Sepaher Jožica Živko Milica Blagojevič Marija Gnidovec Pavla Košir Amalija Kren Marija Medic Jožica Strniša	TOZD BL. PROM	20-letniki
	Rafael Zaletel Marija Pate	20-letniki	Franc Škoda Ciril Brus Martin Sepaher Jožica Živko Milica Blagojevič Marija Gnidovec Pavla Košir Amalija Kren Marija Medic Jožica Strniša	Milorad Dekič Branka Starič	30-letniki
	30-letniki	30-letniki	Stanislav Gorec Rafael Lavrič Karolina Duh	Anton Štukelj Jože Lavrič	
	Anica Makovec	30-letniki	Alojz Borštinar		

Tovarna ploskovnih elementov

vsak po svojih močeh in znanju prebrodili brez hujših pretresov in večjih kriz. Kljub včasih večjim začetnim težavam v proizvodnji lahko ostajamo optimisti, saj končno v glavnem gremo po poti, ki smo jo predvideli in načrtali.

Menimo, da je trenutno stanje nove TOZD TPE predvsem njena nadaljna stabilizacija in pot do dokončne konsolidacije v vseh pogledih.

Danes lahko trdimo, da je bila s projektom TDP »prestrukturiranje Novolesove pohištve-

ne proizvodnje«, ki ima med drugim za osnovo tudi tako predvideno pripravo surovin, katera ima za bazo vsakršno mizarstvo ploščo pravilna, kot je bila pravilna in utemeljena tudi odločitev, da ta del proizvodnje preselimo na eno mesto in to v prazne dovolj velike prostore bivše TOZD IGK.

Tudi nebi obširneje govorili o projektiranju in tehnologiji ter prednostih, ker menimo, da je bilo tu o tem dovolj obširno opisano in razloženo skozi ne-

saniramo sedanjo dohodkovno situacijo.

Dovolite mi še nekaj besed o sami rekonstrukciji te tovarne.

Celotna vrednost izvršenih investicijskih posegov za to novo proizvodnjo znaša okrog 1,06 mia oz. 106 mia S din. Največji del teh investicij je bil namenjen v novo, naj sodobnejšo tehnologijo na področju priprave ploskovnih pohištvenih elementov. S tem je to postala naj sodobnejša in tehnološko opremljena tovarna pri nas na tem področju dela, ki ima zagotovljeno proizvodnjo v okviru potreb ostalih Novolesovih finalnih TOZD, del svojega proizvodnega programa pa bo lahko usmerila neposredno na trg kot finalne izdelke ali polizdelke za druge proizvajalce. V tej smeri so žerazviti nekateri atraktivni proizvodi, ki jih sedaj na trgu primanjkuje ali pa jih sploh še ne poznamo. Zaposlenih je trenutno 90 delavcev, ki lahko na teh strojih proizvedejo na leto okrog 1 mio m² ploskovnih pohištvenih elementov, sestavijo okrog 2.400.000 m² furnirja, izdelajo 70.000 kom mizarških plošč z masivnimi na-

lepki, proizvedejo 3.000 m³ furniranega ladijskega poda itd.

Vsa ta proizvodnja je visokoproduktivna in po naših izračunih se mora sicer visoka naložba v drago tehnologijo kmalu poplačati že zgolj z večjim izkoriščanjem osnovnih materialov, predvsem vedno dražjih ivernih plošč in furnirja ter s kvaliteto produktov, ki dajejo naši finali vse drugačne možnosti končne obdelave, kakor jih je imela doslej.

Na koncu bi rad položil na srce temu kolektivu še eno, sicer splošno znano, vendar nikoli zadosti poudarjeno resnico: ta prenovljena lepa tovarna, kjer so delovni pogoji boljši kot pri vseh naših ostalih pohištvenih tovarnah, bo lahko uspešna zgolj ob vašem strokovnem odgovornem in vestnem delu ter gospodarjenju. Še tako sodobna tehnologija sama po sebi ne zagotavlja ustreznih učinkov, če z njo ne upravljajo strokovno usposobljeni in osveščeni delavci, ki se zavedajo pomembnosti svojega dela, saj z njim vplivajo tudi na vse tiste proizvodne enote, katerim so ti proizvodi namenjeni za nadaljnjo finalizacijo. Prepričan sem, da ob dobrem sodelovanju vseh služb in TOZD v Novolesu ne sme biti problema, ki ga ne bi skupaj lahko rezrešili ter s tem zagotovili uspešno gospodarjenje v tem TOZD, kakor tudi v celotnem Novolesu.

Pravna koncu se še enkrat zahvaljujem vsem, ki ste sodelovali pri izvedbi te zahtevne investicije. Kolektivu Tovarne ploskovnih elementov želim uspešno delo, vsem skupaj pa čestitam ob našem skupnem prazniku, dnevu republike.

Račje selo, 28. 11. 86

Nagovor najstarejšega delavca tov. Adolfa Viščka, ki je tovarno odprl

Delavci naše temeljne organizacije smo veseli, da je prišlo do trenutka, ko zopet začnemo sproizvodnjo. Upamo, da bo novi proizvodni program prinesel svetlejšo prihodnost našim delavcem in da bo močan člen v verigi tovarne Novolesa.

Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem delavcem Novolesa, ki so nam izkazali zaupanje in vložili znatna sredstva v prenovi naše tovarne, zahvaljujemo se tudi vsem zunanjim sodelavcem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k tej prenovi.

S svojim kvalitetnim in odgovornim delom bomo to zaupanje najbolje opravičili.

S tem smatram, da je tovarna odprta in vabim vse prisotne k ogledu naše proizvodnje.

Nace Dežman, predsednik skupščine občine Trebnje

V svojem nagovoru je orisal gospodarsko situacijo občine Trebnje in prispevek TPE-ja v njej. Zaželel je, da bi se naj TPE končno rešil rdečih števil in postal pomemben partner v gospodarstvu občine. Hkrati je izrekel pohvalo Novolesu in njegovim strokovnjakom, ki jim je uspelo ustvariti tako lepo in zahtevno novo proizvodnjo v objektih nekdanje proizvodnje keramičnih ploščic. Izrazil je upanje in željo, da bo Novoles v prihodnosti uspešno posloval.

kaj člankov in prispevkov v našem glasilu in skozi sklepanje samoupravnih organov. Lahko le ponovimo nekaj vsebinsko pomembnih značilnosti, ki so se tudi izkazale, ali pa se še bodo kot pravilne.

Danes ob tem času in dokončnih spoznanjih lahko trdimo, da smo problem sanacije nekdanje IGK z odločitvijo predloga preusmeritve proizvodnje v specializirano proizvodnjo ploskovnih elementov

— z realizacijo projekta ta-

ko izvedli tehnološko in programsko sanacijo

— z aktiviranjem nove proizvodnje smo uresničili zadnjo fazo v smeri specializacije, kooperacije ter delitve dela in programov v pohištveni proizvodnji v okviru Novolesa. Proizvodne operacije, ki smo jih doslej opravljali v težkih in

(Nadaljevanje na 12. strani)

novoles 11

Nova tovarna v Račjem selu

(Nadaljevanje z 11. strani)

neustreznih razmerah na vsaki finalni TOZD posebej, bodo odslej združene na enem mestu z vsemi potrebnimi pogoji

— s to investicijo smo obnovili in maksimalno modernizirali tehnološke kapacitete na področju krojenja vseh vrst plošč, furnirjev, furniranja ter drugih operacijah pri pripravi ploskovnih pohištvenih elementov in miznih plošč na trenutno najvišji možni nivo, ki zagotavlja bistveno boljše izkoriščanje materialov, višjo produktivnost, višjo kvaliteto, ter ne nazadnje nove programske možnosti, ki jih ta nova tehnologija omogoča, kar v starih pogojih ni bilo možno

— s to novo proizvodnjo bomo povečali naše kapacitete pohištvene proizvodnje, kar nam bo omogočilo višjo stopnjo obdelave in povečanje količin v izvoz.

Ker smo bili zelo zainteresirani za čimprejšnji zagon poizkusne proizvodnje smo se z dobavitelji opreme dogovorili za kolikor mogoče krajše dobavne roke, saj smo računali, da bomo rekonstrukcijo opravili prej kot smo po prvotnem načrtu in elaboratu planirali in predvideli. To se nam je tudi posrečilo, saj smo uresničili izvedbo kar nekaj mesecev prej. Dogovori so se dokaj dobro izpolnjevali in tudi strojna oprema se je v večini primerov, takoj ko je prihajala tudi montirala in v možnostih in pogojih kakršnih so bili tudi aktivirala v smislu, da smo začeli poskusno tudi opravljati določene tehnološke operacije. Tako smo v mesecu oktobru začeli obratovati s pozitivno proizvodnjo praktično že na celotni tehnologiji (strojih). V tem času, ko že teče poizkusna proizvodnja lahko rečemo, da glede na pričakovanja teče še kar zadovoljivo, da pa manjka še potreben čas, ko bomo lahko ugotovili, koliko smo se dejansko približali vsem načrtovanim ciljem.

Čeprav smo glede na popolno spremembo in preobrazbo proizvodnega programa, tehnoloških faz in operacij dali največjo pozornost tudi znanju delavcev vseh profilov, je naloga prekvalificirati delavce iz del in nalog, ki jih je zahtevala

gradbena keramika v dela in naloge iz področja proizvodnje furniranih, oblikovanih pohištvenih elementov zaradi velike zahtevnosti del kakršna so npr. sestava furnirja, furniranje, oblikovanje miznih in komodnih plošč, kjer je poleg solidnega teoretičnega znanja potrebno tudi dolgoletno izkustvo ne le zelo zahtevna naloga, ampak je to proces, ki zahteva daljši čas. Seveda je vzporedno z vsemiaktivnostmi rekonstrukcije in vpeljevanja nove tehnologije potekalo tudi šolanje in privajanje delavcev na novo proizvodnjo. Ne glede na to, da so bili številni delavci po Novolesovih TOZD, kjer so delali na kolikor mogoče podobnih delovnih mestih, kakršna so v sedanji TOZD TPE, bo potrebno še nekaj časa, da bodo zadovoljivo osvojili vsa zahtevna dela tako, da bomo lahko trdili, da obvladajo vsa potrebna znanja in izkušnje za to delo (potrebna tradicija?). Poleg vseh izpeljanih oblik šolanja in priučevanja, pa bo nujno potrebno še večja dodatna pomoč strokovno usposobljenih delavcev in strokovnega kadra (nekaj jih je Novoles že dal), saj vodenje in upravljanje tovrstne proizvodnje zahteva prvovrstne strokovnjake iz lesarske stroke. Nova tehnologija pa je še posebej zahtevna tudi z organizacijsko kadrovskega vidika.

Celotna preureditev tovarne v novo tehnologijo je bila zelo

zahtevna in odgovorna naloga in to z vseh vidikov obvladovanja in vodenja. Skupna vrednost izvršenih investicijskih posegov je znašala okrog 106 starih milijard. Največji del teh investicij je bil namenjen v novo naj sodobnejšo tehnologijo na področju priprave ploskovnih pohištvenih elementov. S tem je postala naj sodobnejša in tehnološko opremljena tovarna pri nas na tem področju dela. Prepričani smo, da bo ta tehnologija in tehnika ter proizvodnja ob primernem vodenju in vzdrževanju v doglednem času začela dati željene in pričakovane rezultate, saj smo navsezadnje kupili opremo od najvidnejših proizvajalcev, ki to svojo opremo prodajajo po celem svetu in njihove kapacitete opravičujejo svoj sloves. Tovarna ima zagotovljeno proizvodnjo v okviru Novolesovih finalnih TOZD, del svojega proizvodnjega programa pa bo lahko usmerila neposredno na trg kot polizdelke ali finalne izdelke za druge proizvajalce. V času načrtovanja in izvajanja nove tehnologije smo prišli do nekaterih novih spoznanj tako, da smo zaokrožili proizvodni program na višjo stopnjo dodelave elementov, predvsem pa smo novo tovarno programsko usmerili in zaokrožili tudi tako, da bo tovarna lahko zelo odprta, saj pripravljamo dodatne programe, ki bodo zelo zanimivi za celotno jugoslo-

vansko tržišče, imela pa bo tudi kapacitete in možnost pokrivanja potreb dolenjskih mizarjev.

Vsa ta proizvodnja mora biti visokoproduktivna in se mora sicer visoka naložba v drago tehnologijo vsekakor relativno kmalu poplačati tudi na račun večjega izkoriščanja osnovnih materialov, predvsem vedno dražjih plošč in furnirjev, ter s kvaliteto produktov, ki dajejo naši finali vse drugačne možnosti končne obdelave, kakor jo je imela pri prejšnjih rešitvah.

Seveda pa je končno uspešnost in učinek naložbe treba gledati predvsem skozi skupni vidik in učinek celotne proizvodne verige v skupnih proizvodih, oziroma skupnem večjem doseganju dohodka. Objektivno pa je pričakovati, da bodo vsi pozitivni učinki prestrukturiranja in te naložbe dokončno dali prave efekte šele skozi naslednjih nekaj let. Upamo, da bo TPE, ko bo do kraja razvila in osvojila celotnost proizvodnje lahko bistveno in pomembno prispevala k sanaciji velikega dela Novolesa v teh časih kriznih problemov.

Trenutna ekonomika proizvodnje, ki se šele osvaja na eni strani odvisna od obsega (višine) proizvodnje in obsega potrebnih spremljajočih stroškov (ki se bodo z večanjem obsega proizvodnje omilili — na enoto proizvoda zmanjšali), na drugi strani pa je v najtesnejši soodvisnosti od ekonomike

Gostje ob otvoritvi nove tovarne

finalnih TOZD porabnikov teh polproizvodov, oziroma od trenutnih pogojev gospodarjenja.

V današnjem času je sicer nujno potrebna izvozna usmerjenost, ki pa je postala za Novoles njegovo največje breme. Dohodkovno je naš izvoz postal vzrok izgub finalnih TOZD in s tem je tudi usoda te tovarne ozko povezana z usodo izvoza tako, da v tem trenutku ne moremo govoriti o dokončni rešitvi problema izgube in ekonomske sanacije, dokler ne bo kompleksno rešeno vprašanje izvoza in njegove dohodkovne izenačenosti z razmerami na domačem trgu. To ni samo naš problem, ampak problem celotne družbe, ki bo morala v najkrajšem času rešiti vprašanje dohodkovnosti izvoza. Spoznanje, da brez povečanja izvoza ta družba nima izhoda, nam kljub vsemu daje zadosti upanja in optimizma, da z rešitvijo problema dohodkovnosti izvoza in predvsem tudi z lastnimi napori, boljším gospodarjenjem, izkoriščanjem materiala in tehnologije ter boljším izkoriščanjem delovnega časa v prihodnosti saniramo sedanjo dohodkovno situacijo.

Ne glede na povedano pa pred nami stoji še velika naloga proizvodnje izpeljati do posameznih najmanjših podrobnosti in jo izpiliti, to se pravi ne le osvojiti vse faze in operacije, ampak tudi predvsem začeti povečevati obseg in višino, saj trenutno dosegamo kapacitete okrog 60%, predvideno doseganje projektiranih kapacitet pa je s koncem prvega kvartala 1987 leta.

V zvezi z obsegom in stopnjo osvajanja proizvodnje v letu 1986 pa moramo vedeti, da smo praktično vendarle v glavnem šele začeli s poizkusno proizvodnjo. Proizvodnja, realizacija in stroški se dejansko odvijajo na nivoju plana za leto 1986. Kljub obojestranski motnji, da se je na eni strani odvijala investicijska dejavnost, na drugi pa že istočasno začeti proizvodnje je dalo določene rezultate. Bitka na področju doseganja večje in boljše proizvodnje ter obvladovanje stroškov je vsakodnevno prisotna. Izgubi navkljub (čeprav je bila planirana) je treba priznati, da je proizvodnja le dosejana z visoko stopnjo doseganja, kot tudi relativno hitro osvaja-

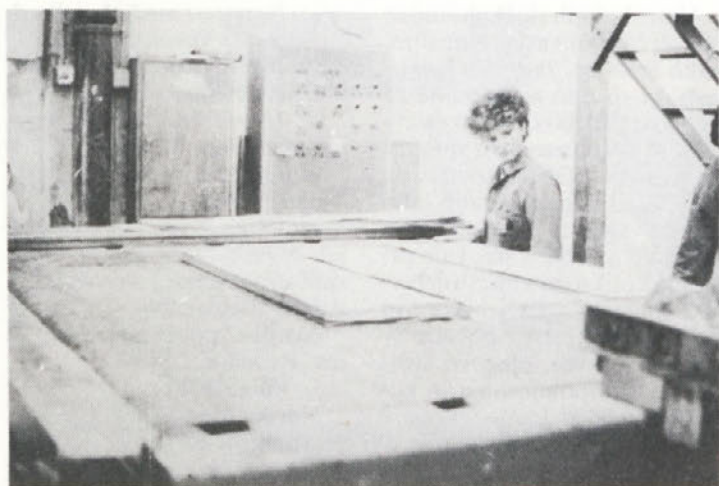
janje posameznih tehnoloških operacij.

Danes že dosegamo bistveno boljše izkoriščanje vseh vrst plošč kot v prejšnjih pogojih, vendar smo zaenkrat tudi še tu pod načrtovanim. Glede furnirjev začnemo izboljševati izkoriščanje, imamo pa tu več problemov, pa tudi praktičnih izkušenj še nimamo dovolj (prekratek čas), da bi se lahko približali planiranemu izkoristku, ki je bistveno višje postavljen, kot pa je bilo pri prejšnjem starem načinu. Potrebno bo pospešeno utrjevanje znanja in osvajanja praktičnih izkušenj, da bomo to drago, plemenito in cenjeno surovino resnično maksimalno izkoristili in ovrednotili kot dejansko zasluži.

Vse to pa se potrjuje in daje garancijo, da se bomo v bližnji prihodnosti približali postavljenim ciljem.

Poleg te osnovne in glavne naloge pa bo potrebno rešiti tudi s projektom v začetku poudarjeni in začrtani cilj, da z izgradnjo tako specializiranega proizvodnega obrata morajo biti neobhodno zagotovljeni pogoji tudi večje stopnje organizacije na nivoju skupnih funkcij, kar pomeni, da bodo morale brezhibno delovati vse povezave kot komercialna, nabavna — razvoj proizvodov (programov) — operativno planiranje in proizvodnja. Zahteve po zelo natančnem planiranju in izpolnjevanju rokov, količin in kvalitete, torej poglobiti in izpeljati potrebno kvaliteto kooperacije so na prvem mestu. Pripraviti, preštudirati in dodelati moramo torej možnost bolj učinkovite organizacije dela, to se pravi doseči bistveno višji kvaliteten nivo, kot to danes delamo in poznamo v obstoječi organizaciji Novolesa. Šele ko bo zagotovljeno delovanje vseh teh funkcij zanesljivo, strokovno in odgovorno bomo lahko zadovoljni, sicer se bo vsaka napaka ali nespoštovanje plana (rokov, kvalitete, količin) odrazila posledično tudi na vseh ostalih proizvodnih enotah in tako zmanjševala učinkovitost celotnega sistema.

Na koncu pa je treba povedati še eno, sicer splošno znano, vendar nikoli zadosti poudarjeno resnico, ta prenovljena, lepa tovarna, kjer so delovni pogoji boljši kot pri večini naših ostalih pohištve-

Delo s furnirjem

Delavci nove tovarne

Ogled nove tovarne

nih tovarnah bo lahko uspešna zgolj ob strokovnem odgovornem in vestnem delu ter gospodarjenju. Še tako sodobna tehnologija sama po sebi ne zagotavlja ustreznih učinkov, če z njo opravljajo strokovno usposobljeni in osveščeni delavci, ki se zavedajo pomembnosti svojega dela, saj z njim vplivajo na vse tiste proizvodne enote, katerim so ti proizvodi namenjeni za nadaljno finali-

zacija.

Ob dobrem sodelovanju vseh služb in TOZD v Novolesu nebi smelo biti problema, ki ga nebi skupaj lahko razrešili, ter s tem zagotovili uspešno gospodarjenje v tej TOZD, kakor tudi v celotnem Novolesu.

ALOJZ KOMPAN

novoles 13

Poročilo o projektu »Kvaliteta življenja«

V strokovnih službah smo se že dalj časa ukvarjali z mislijo, kako nekatere zadeve v Novolesu, ki so zelo pomembne za slehernega delavca ob strokovnem in načrtnem delu spraviti na višjo nivo. Ob ugotovitvi, da smo v zadnjih nekaj letih intenzivno vlagali v tehnološko prenovo naših tovarn, smo pri tem nekoliko zanemarili delavca, njegove življenjske in delovne potrebe, počutje v delovni sredini, njegovo strokovno izpopolnjevanje in napredovanje, delovno okolje v ožjem in širšem smislu, njegovo pravno varnost in vpliv na najprimernejše odločitve v temeljni oz. delovni organizaciji in tudi v družbi nasploh. Po nekajkratnih razpravah v ožjih strokovnih krogih, ki smo jih preverjali tudi z nekaterimi zunanji strokovnimi inštitucijami smo si zastavili projekt, ki ga imenujemo »Kvaliteta življenja.«

Kolegijski poslovodni organ je na svoji seji dne 25. 8. 1986 obravnaval projekt in ga potrdil. Istočasno je imenoval projektni team v sestavi:

Grabnar Marjan — vodja projekta
Vizjak Vanja — član
Horvat Darja — član
Špelko Anton — član
Šnidaršič Jadran — član
Redek Franc — član
Saje Metod — član
Šterbenc Alfonz — strokovni koordinator projekta
Naknadno smo v team vključili tov. Novak Zmago.

Realizacijo projekta in ustrezne odločitve sprejema projektni svet v sestavi:

Bajuk Janez — predsednik
Peperko Ivan — član
Vernig Bojan — član
Grabnar Marjan — član

Projektni team je na svoji prvi seji določil, da projekt sestavljajo naslednji podprojekti in sicer:

a) *Novolesov delavec in njegovo delovno okolje*

Nosilec podprojekta je tov. Špelko Anton

b) *Kadrovanje, zaposlovanje, izobraževanje in družbeni standard*

Nosilec podprojekta je tov. Horvat Darja

c) *Razvitost medsebojnih odnosov v DO Novoles*

Nosilec podprojekta je tov. Šterbenc Alfonz

d) *Uresničevanje samoupravnih aktov v Novolesu*

Nosilec podprojekta je tov. Vizjak Vanja

e) *Vloga in vpliv samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v temeljni oz. delovni organizaciji*

Nosilec podprojekta je tov. Redek Franc

f) *Vloga društev v DO*

Nosilec podprojekta je tov. Novak Zmago

Na 5. redni seji projektnega teama dne 26. 11. 1986 smo pregledali dosedanje delo in si zastavili naloge za prihodnje leto. Delo na posameznih podprojektih je v zaključni fazi koncipiranja dela in ciljev podprojektov in sicer:

a) **Podprojekt delavec in njegovo delovno okolje**

Končni cilj tega projekta je, da bi ugotovili na strokovnih podlagah, kakšno je delovno okolje delavcev v neposredni proizvodnji, kakšni so delovni pogoji (hrup, prah, prepah, zaščita itd.),

kakšno je bližje delovno okolje (možnost uporabe sanitarij, higiena, delovni transport itd.), vpliv delovnega procesa na okolje (onesnaževanje voda, zraka itd.), ter kako vse to vpliva na zdravstveno stanje delavcev.

Na podlagi takšnih analiz bomo pripravili konkretne predloge, ki bodo izboljševali delovne pogoje oz. zaščitili delavce pred negativnimi vplivi na njegovo zdravje. Na seji podprojektnega teama so se dogovorili tako, da delajo na treh področjih in sicer:

- analiza delovnih mest (v ožjem in širšem smislu)
- varstvo okolja in
- zdravstveno varstvo

V dosedanjem delu smo prišli do faze, ko smo pripravili obsežen vprašalnik, ki bi zajel vse potencialne vplive na delavčevo okolje. V decembru mesecu bomo naša strokovna izhodišča preverili s strokovnjakom svetovnega slovesa dr. Sušnikom. Sodelovali bomo tudi z dispanzerjem za medicino dela v Novem mestu. V letu 1987 bomo začeli z intenzivnim delom in pričakujemo tudi prve konkretne rezultate.

Na področju varstva okolja smo tudi na pritisk inšpekcijskih služb zbrali po vseh temeljnih organizacijah naslednje podatke:

- o trdih odpadkih
- odpadnih oljih in drugih tekočih odpadkih
- odpadnih voda

V strokovnih službah smo pripravili v TOZD pa sprejeli naslednje akte:

- pravilnik o ravnanju z odpadki
- poslovnik o ravnanju z odpadnimi olji
- poslovnik za obratovanje s čistilnimi napravami ter njenim vzdrževanjem in čiščenjem

Pripraviti moramo še samoupravne splošne akte s področja varstva zraka.

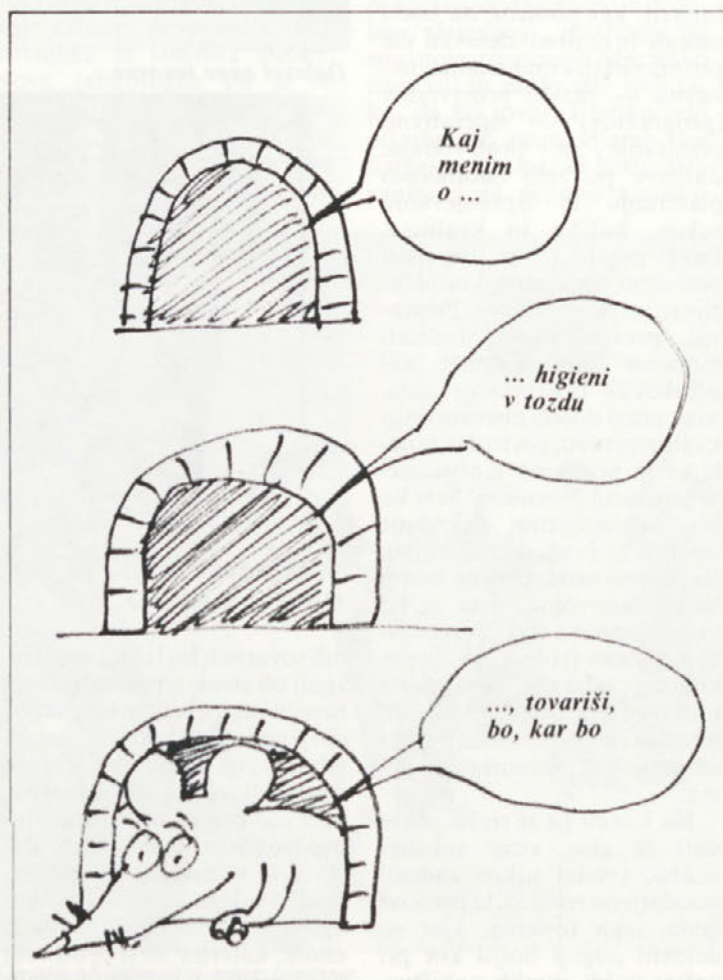
V letu 1987 bomo nadaljevali predvsem na urejanju s področja trdih odpadkov in na področju varstva voda. Največ pozornosti bomo namenili TOZD-om v Straži, ker so zadeve najbolj problematične. V kolikor bo šel resnično v izvedbo kanalizacijski sistem Dol. Toplice — Straža s čistilno napravo, se bomo morali vključiti v izgradnjo sistema. V TOZD izven Straže bomo nadaljevali zlasti z delom na področju varstva voda.

Na področju zdravstvenega varstva, ki je ozko povezano z delom na analizi delovnih mest bomo v letu 1987 intenzivno nadaljevali s ciljnimi in preventivnimi zdravstvenimi pregledi. Nadaljevali bomo s preventivnimi zdravljenji v zdraviliščih z večjim poudarkom tudi na managerskih boleznih.

b) **Podprojekt kadrovanje, zaposlovanje, izobraževanje, družbeni standard**

Cilj podprojekta je, da si zastavimo dolgoročno kadrovske politiko, da zaustavimo nesmotrno in neracionalno zaposlovanje da povečamo raven znanja na vseh nivojih, zlasti na nivoju poslovodnih organov in strokovnih del in nalog, da izboljšamo kvalifikacijsko strukturo, zmanjšamo stopnjo fluktuacije in zagotovimo ustrezen oseben in družbeni standard delavcev (stanov. politika, počit. kapacitete).

Do sedaj smo pripravili obsežen vprašalnik s katerim bomo dopolnili kadrovske evidenco, ki jo prenašamo na nov računalnik. Vprašalnik oz. naša hotenja bomo preverili še

z nekaterimi zunanjimi inštitucijami in OZD (sekretariat IS za kadrovske zadeve in DO Krka). Nato bomo zadevo dali v potrditev projektne svetu, nato pa začnemo z delom v TOZD TG Dvor in TPI Soteska.

Na področju izobraževanja smo pripravili plan izobraževanja, ki ga bomo posredovali v razpravo in sprejeli na samoupravne organe TOZD in DO.

c) Razvitost medsebojnih odnosov

Izdelan je vprašalnik, ki ga bomo še preverili na projektne svetu in v januarju začeli z analizo. Cilj je, da s sprotimi sociološkimi analizami ugotovljamo, kakšni so naši medsebojni odnosi in ustrezno ukrepamo, če so se v posamezni delovni sredini ti odnosi poslabšali oz. so postali nevdržni.

d) Uresničevanje samoupravnih aktov v Novolesu

Na projektne teamu smo se opredelili, da spremljamo oz. ugotovimo stanje s področja delovnih razmerij in to za obdobje 1. — 6. 1986. Ugotoviti želimo, kako spoštujemo nekatere temeljne pravice delavcev kot so razporeditve na delo, nadurno delo, dopusti, odmori, nočno delo itd. Na splošno ugotavljamo, da nekaterih zakonov in naših pravilnikov ne spoštujemo v

zadostni meri, zato bomo morali na nekatere pojave ostreje reagirati. Zbrani so vsi zapisniki KDR in nekateri drugi podatki in računamo, da bo v januarju 1987 izdelana prva analiza, ki jo bomo na ustrezen način objavili.

e) Vloga in vpliv samoupravnih organov in DPO

V trenutno izredno zaostrenih gospodarskih razmerah, ki ne bodo tako kmalu mimo, kar velja tudi za naš Novoles, želimo ugotoviti, kako samoupravni organi in DPO v TOZD ravna, ali se ukvarjajo z originalnimi problemi v TOZD oz. v DO, ali obravnavajo aktualne probleme delavcev in jih rešujejo, kakšen vpliv imajo v TOZD oz. v DO in ali so v stanju obvladovati celokupno situacijo v TOZD.

Metoda našega dela je, da s posebnim vprašalnikom ugotovimo kakšno je stanje na tem področju v TOZD, nato v ožjem krogu iz strokovnih služb in predstavniki DPO na ravni DO obiščemo TOZD, kjer s predstavniki TOZD (direktor TOZD, sekretar TOZD, strokovni delavci v TOZD, vodje samoupravnih delovnih skupin, predsednik DS TOZD, IO sindikata, sekretar OOKZ, predsednik OO ZSMS) ocenimo stanje v TOZD, pripravimo poročilo, ki ga potem v razpravi dopolni in sprejme

Masažna kad, izdelek tozda TKO

politični aktiv v TOZD v sestavi: vodstvo TOZD, DS TOZD, osnovna organizacija ZK, izvršni odbor sindikata, predsedstvo mladine in vodje SDS.

Do sedaj smo opravili prvo in drugo fazo v TOZD Sigmat, ter prvo fazo v TOZD LIPA in Dvor. Dokončati moramo drugo fazo (politični aktiv) v TOZD Lipa in Dvor, nato pa nadaljujemo delo v ostalih temeljnih organizacijah. Na političnih aktivih SOZD sodeluje tudi vodstvo delovne organizacije (predsednik KPO in član KPO za proizvodnjo), kjer je prilika, da delavci iz neposredne proizvodnje iznesejo vse probleme, ki jih težijo. Na ta način želimo vpostaviti

neposreden kontakt in nato vse probleme reševati po samoupravnih poti. Do sedaj smo prejeli vrsto pobud, ki jih bomo morali proučiti in na njih ustrezno odgovoriti.

f) Vloga društev v DO

V naši delovni organizaciji je vrsta društev (športno, DIT, društvo inovatorjev, itd.), ki pa niso dovolj aktivni, nekateri so celo v fazi »spanja pravičnega«. Želimo, da bi s tem njihovo delo spodbudili in da bi se čimveč delavcev aktivno vključilo v njihovo delovanje. Nekateri rezultati se že kažejo (npr. srečanje mladih na Resi, obisk kulturnih prireditev v Ljubljani itd.)

Za zaključek bi rad rekel samo še naslednje. Vse to bi morali vsi delavci od neposredne proizvodnje do najbolj odgovornih na nivoju DO in še posebej v strokovnih službah opravljati že po svoji delovni dolžnosti, zapisano je v vseh naših in širših družbenih dokumentih, vendar smo se tega lotili na nekoliko bolj organiziran način, predvsem pa želimo, da se nekateri odgovorni delavci ukvarjamo predvsem tudi z zadevami, ki so dolgoročno naravnane in da se ne prepustimo, da nas »povozijo« dnevnimi problemi.

S skupnimi močmi in s tesnim sodelovanjem in zaupanjem bomo projekt uspešno izvajali in dosegli zastavljene cilje.

MARJAN GRABNAR

Nova vzorčna delavnica v tozdu TDP

Nova japonska proizvodna filozofija

Naslov, ki ste ga prečitali, povzemam po naslovu teme seminarja, katerega slušatelj sem bil skupaj z Janezom Cvelbarjem dne 20. in 21. novembra v Novem Sadu.

Seminar je organiziral Jugoslovanski zavod za produktivnost dela.

Glavne teme seminarja so bile naslednje:

- gospodarski razvoj Japonske,
- prenos japonskih izkušenj in učenje na teh osnovah,
- Šigeova »nova in stara« proizvodna filozofija,
- osnove nove proizvodne filozofije,
- SMED sistem racionalizacije proizvodnje,
- primeri uporabe SMED sistema,
- ničelna kontrola kvalitete in njena uporaba.

Tako na začetku moram povedati, da me je seminar zelo navdušil, da ne rečem prevzel, čeravno ne spadam med nekritične osebe.

Strokovni nivo seminarja je bil na zares zavidljivem nivoju, prav tako časovna točnost potekanja le-tega. Kajti vodstvo seminarja je s svojimi prijemi zelo uspešno discipliniralo demonstrante »balkanske« točnosti. Verjetno bo komu že takoj jasna moja trditev o strokovnem nivoju, če naj povem, da je predsedoval seminarju profesor Stjepan Han ter sodelavci: prof. Jokokura iz tokijske univerze, dr. Liljana Djurovič (doktorirala je na tokijski univerzi na temo japonskega gospodarstva), prof. dr. Branislav Petrović, prof. dr. Zivko Mitrović ter ostali.

Predavatelji so nam najprej skušali na kratko prikazati nekaj osnovnih podatkov o Japonski kot so:

- da je bila Japonska nekako do leta 1880 popolnoma zaprta za ves svet,
- da je okrog leta 1890 najela prvi in zadnji večji kredit na Zahodu (v Angliji), kajti takoj je spoznala, kaj pomeni uvoz tuje akumulacije,
- da dosega v obdobju 1880—1990 4% povprečno realno rast proizvodnje,
- da nima omembe vrednih naravnih bogastev (razen človeških rok),
- da ima 5-krat več prebivalstva ob tretjino večjem ozemlju, kjer je tri četrtine le-tega posejano z gorovjem,

— da je leta 1955 imela enak dohodek na prebivalca kot Jugoslavija ter da je od leta 1955—1986 povečala produktivnost za faktor 10,2 da ima danes faktor obračanja kapitala 100 ob našem jugoslovanskem, ki je kar 2 do 3 ter da znaša njihov dohodek na prebivalca danes 17.000 dolarjev, prihranki prebivalstva pa v povprečju 55.000 dolarjev na prebivalca.

Ob prikazovanju japonske gospodarske poti je bila jasno prikazana tako iz ust predavateljev kot iz video posnetkov seminarja, na katerem je za štiri naša podjetja sodeloval sam slovit ŠIGEO ŠINGA, trnjava in žuljava pot vzpona temelječega na lastnem delu, lastni akumulaciji.

Tako iz ust japonskega predavatelja kot tudi naših je bilo moč razbrati mnoge neugodnosti razmer za razvijajoče se japonsko gospodarstvo proti našim razmeram v katerih se je pričel naš razvoj le, da je Japonska imela in ima še vedno svoj »MITI«, ki ga Jugoslavija nima (MITI je sicer kratica za japonsko ministrstvo za Zunanjo trgovino in industrijo). Kajti temu »MITI-ju« oziroma njegovim odločitvam se vodilni kader japonskih firm uklanja oziroma ga uboga tako kot naš otrok v vrtcu — da prav tako je bilo povedano.

Ob prehodu na prikaz Šigeove nove proizvodne filozofije ter med samo demonstracijo le-te, smo slušatelji lahko jasno spoznali, da to ni golo teoretiziranje ampak prikaz preizkušenih metod dela, da to ni sistemski predpis ampak metoda novega načina razmišljanja, kako preiti iz veliko serijske v malo serijsko oziroma posamično proizvodnjo in postati konkurenčen na trgu. Kako zamenjati stroškovni vidik proizvodnje z nestroškovnim.

Očitno slovitemu ŠIGEO ŠINGU naše razmere niso neznanne, saj smo na video posnetkih lahko spremljali kako daje navodila slušateljem na seminarju pri nas, kako racionalizirati proizvodnjo, kajti on sam zagovarja tezo, da je potrebno

proizvodnjo najprej reacionalizirati in šele nato organizirati.

Kdaj se odločati za uvoz strojev in opreme, ki naj bo pokrit le z domačo akumulacijo, kako uporabljati že odpisane stroje, kako izdelovati stroje sami, čeprav nismo specialisti, kako poiskati vse možnosti preden se odločimo za uvoz.

ŠIGEO je v nadaljevanju prikazal med bivanjem pri nas prijeme s katerimi se dosega racionalnejša proizvodnja, saj je osebno izvajal le-te, na delovnem mestu samem v Crveni Zastavi, ne le pri nas tudi na Zahodu npr.: v slovitom Siemensu in po drugih tovarnah. Predaval po tem vprašanju tudi na Harwardu v ZDA in drugod.

ŠIGEOVA teorija in praksa sicer temelji na proizvodnji brez zalog »just-in-time« SMED sistemu ter nulti kontroli kvalitete, vendar glede na naše razmere zatrjuje takole, da mi sicer ne moremo poslovati brez zalog materiala, temveč, da so naše zaloge polizdelkov in gotovih izdelkov **neodpušljive napake**, kajti sprejeti je potrebno filozofijo proizvodnje za znanega kupca.

Ničelna kontrola kvalitete pa je lahko le naš cilj v bližnji ali daljnji prihodnosti, odvisno od naš samih.

ŠIGEO vztraja na skrajševanju časa priprav na proizvodnjo za posamezno delovno mesto ter izločuje le-te iz proizvodnega procesa, da bi ostalo čimveč časa za proizvodnjo, on celo trdi, da bo postopno potrebno ukiniti tako transport kot tudi zaloge. Vse priprave naj se izvajajo vzporedno s proizvodnjo itd. Predvsem zaradi naših ekonomskih pogledov na proizvodnjo se je ŠIGEO zdelo potrebno povedati tole:

Prof. Blejk iz kalifornijske univerze mu piše takole: »Ko sem prečital vašo knjigo o SMED sistemu, sem spoznal nepotrebnost norosti razmišljanja o ekonomski velikosti serije, kjer smo v ZDA veliko časa posvetili temu, kako bomo čim hitreje vključili računalnike, da bi izračunali kdajse doseže najnižja točka na krivulji stroškov po enoti izdelka. Medtem pa se ni nihče od nas spomnil, kako bi dosegel skrajšanje časa priprave proizvodnje.« Tudi tu ŠIGEO postreže s praktičnim pristopom, kjer je eden od njegovih rezultatov skrajšanje priprav iz štirih ur na

vsega tri minute, brez vsakršnih investicij in tudi brez »čarovnije«, smpak samo z njegovo metodo razmišljanja, katero je direktno posredoval 20.000 japonskim strokovnim delavcem.

Zares težko je prikazati spoznanja, ki jih je lahko dobil udeleženec seminarja o ŠIGEOVI novi proizvodni filozofiji, vendar meni bodo ostala nepozabna predvsem zato, ker so to bile predstavitve kako na pot hitrejšega gospodarskega razvoja v naših razmerah z majhnimi finančnimi možnostmi in organiziranostjo kakršna pač je v našem gospodarstvu.

To ni bila predstavitev visoke tehnologije (da tudi to v neki meri) in ne poskus ustvarjanja platoja za še večje angažiranje naše pičle akumulacije, ki jo skuša izpeljati v svoje vode naš »dobri Zahod«, brez katerega pa tudi ne moremo.

Ne morem pa tudi mimo spoznanja ob močni prisotnosti želje po znanju v naših južnejših republikah ter ob prisotnosti zgledovanja po naši sosedbi Madžarski, po Švedski in po Japonski ter močnem angažiranju znanih strokovnjakov iz Švice, Anglije in Amerike, ki je že v teku.

Med drugim nam je bilo jasno dano vedeti tudi naj ne obračamo pogledov v našem vsakdanjiku le na tečajno listo ter na ukrepe ZIS, ampak več navznoter naših SOZD, DO in TOZD.

Temu predstavitvenemu seminarju bodo sledili strokovni tečaji, ki bodo trajali 3—4 tedne, verjetno v Beogradu, kjer se bodo slušatelji s pomočjo naših in japonskih strokovnjakov, ki so že pri nas usposabljali za uspešno uporabo ŠIGEOVIH metod, prevedene literature pa je tudi že kar precej. Čeprav je ŠIGEOVA teorija močno pisana na kožo strojni in avtomobilski industriji, je več kot samo uporabna v vseh ostalih panogah nekega gospodarstva.

Naj zaključim to pisanje z mislijo, ki jo je nekdo povedal, da dokler bomo pri nas na strokovne seminarje pošiljali ljudi le za nagrado in ne iz potrebe, bo japonski »MITI« in ŠIGEOVA proizvodna filozofija ter podobne, ostala za nas le »mit« ter bomo v borbi za zadnje mesto na lestvici produktivnosti v Evropi izgubili še zadnjega konkurenta našo sosedo Albanijo.

Jože Kastelic

Kronologija investicij v letu 1986

FEBRUAR:

zagon pnevmatskega transporta lesnih dopadkov iz tozda TSP in Žage v kotlarno

— zagon prve briketirne linije v tozdu LIPA;
— montaža novega MX filtra v TDP.

APRIL:

— ureditev prostora za nanos in sušenje poliestra ter skladišča v TKO;
— prevzem lakirnice v TPOv obratovanje in zaključek del na energetskem objektu

JUNIJ:

— ureditev podesta v tozdu TAP za potrebe novih pisarniških prostorov, jedilnice in kuhinje;
— poskusni zagon lakirnice v TGD;
— polaganje kabskega telekomunikacijskega omrežja v Straži;
— montaža in zagon ciklov v tozdu Žaga v decimirnici;
— obratovanje dveh parilnih jam v TVP;
— dozidava pakirnice — prizidka v TDP;
— ureditev odsesovanja v TPI.

MAJ:

— obratovanje novega drobilca na tozdu Žaga;

JULIJ:

ureditev odsesovanja z rekupe-racijo v tozdu BOR

AVGUST:

dograjen prizidek — aneks k proizvodnji v TPP

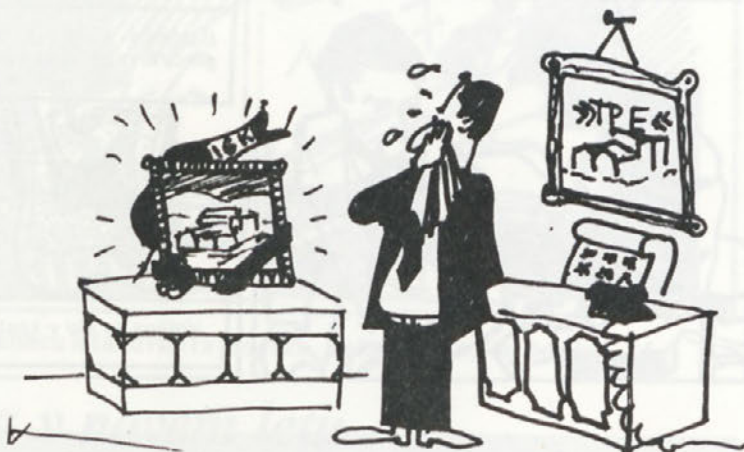
OKTOBER:

— zamenjava cevodov za gretje v TPI;
— zazelenitev ob Krki;
— začetek nove proizvodnje v TPE

NOVEMBER:

— končana zunanja ureditev TPP-ja z vratarnico;
— poskusni zagon I. faze lakirnice v TDP;
— ureditev ambulante za preventivo
— otvoritev TPE-ja v Račjem selu

INFLUENCA?

NE INFLACIJA!

Hura, nabavlil sem si prvo opeko, sedaj lahko položim temeljni kamen.

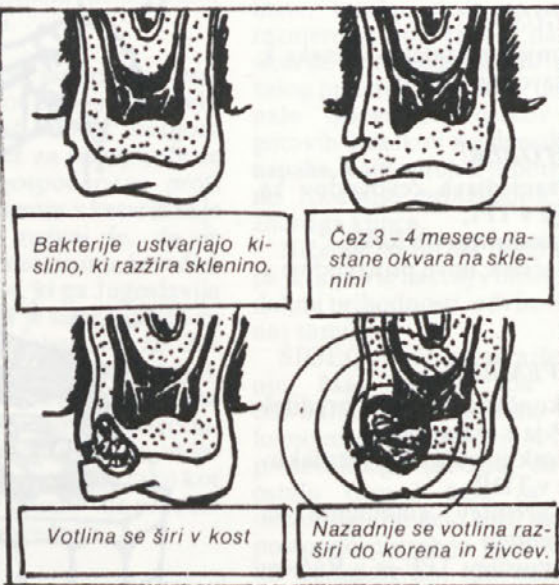

Karies

Riše in piše:
Ivan Balog

Karies ali zobna gniloba se začne s svojevrstnim uničevanjem zobnega tkiva. Če je ne zdravimo, se utegne kot vnetje razširiti na zobno votlino in se lahko konča z zastrupitvijo krvi. Poznamo okoliščine, ki izzovejo in pospešujejo zobno gnilobo. Gre predvsem za kakovost sklenine. Motnje v presnovi apna in fosforja pospešuje-

jo zobno gnilobo. Med glavne vzroke je treba omeniti: ustne bakterije in vnetje, zelo pomembno vlogo pa igrajo tudi ogljikovi hidrati.

Cene Moznik in Aladinova svetilka

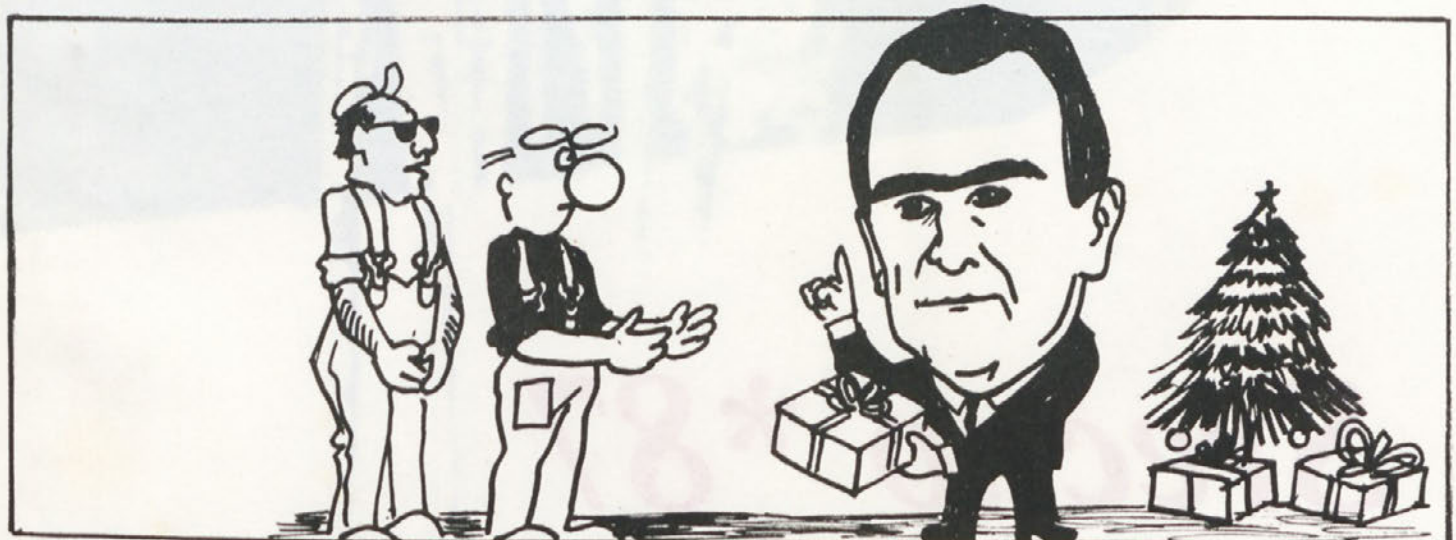

Cene Moznik v novem letu

Madonca, lepo zgleda, čez leto 1987 ga bom že zredil, da bo ob koncu leta ravno ta pravi za zakol. Toda, kaj bo, če ...?

Pričakovanja Ceneta Moznika v novem letu

Tovariši, upam, da bodo naslednje leto dobili pakete samo otroci...!

*Srečno *87*